

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ నవంబరు నెల 26-వ తేది శుక్ర వారము } No. 200
శుభవార్తలు ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర కార్తీకమాస బహుళ సప్తమి. } సంచిక ౨౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే జేలకుజేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మ ద్రాసు లేక, 249 జేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

హాల్కలయొక్క 80000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములతోలభ్య. క్యాలిఫోర్నియా నెల 3-4-0 లు.
'భక్తవ్రదీవిక' ఇందు సమ ప్రఖ్యాతిముల కుత్తిచేసి భక్తములు చేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానముల గలవు.
కు 1 కి రు. 500 కిమ్యుకుల భక్తములుకూడ గలవు. క్యాలిఫోర్నియా నెల 2-0-0
రెడ్డి పో ద కు లు, రాయవరము. గోదావరి.

మీరు దీర్ఘకాలమునుండి ఎదురుచూచు చుండినది ఏది?

అమెరికన్ పట్టు అంగవస్త్రములు

తెల్లని తెలుపురంగు దట్టమైనపట్టుగలదు. ప్రతిదినము చక్కగాఉతికి ఉపయోగించుటకుతగినది.
చాకలికి చేయవచ్చును. రెండు ప్రక్కలందును అంచుగలదు.
5 మూరలు పొడవు X 40" వెడల్పు 1-కి ధర ర్పు. 6-8-0 మాత్రమే.

దొరకలేదని! తరువాత వ్యసనపడ నవసరములేదు. యిప్పటికే 1500 అంగవస్త్రములు విక్రయించ
బడినవి. తరువాత వచ్చిన ఆర్డరులను పంపనీలైనది కాదు. కొత్తపాతవచ్చి యుం
డుటవలన మొట్టమొదటనే తీసుకొనుడు.

కే. ఎస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, 287, ఎస్టేషను, మద్రాసు.

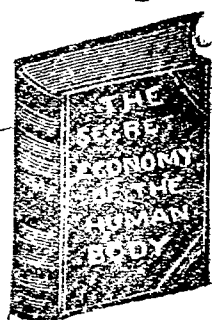

ఎంతవిచిత్రము! పోస్టువిద్య. ఎంతతృప్తికరము!!

అమృత నిద్రాగలయమువార, ఉర్గు (కుగము) హిందీ, సంస్కృతము, ఇంగ్లీ
షు, పంచాంగగణితము, క్షౌరికము పోస్టుద్యారా (ఉర్గు ప్రత్యక్షత్రయము) వేర్వే
రున్నారు. ఈపోస్టు విధానముచే మనము మన ఇంటియందండియే గురువగుచు,
మనపంశాయముల నన్నిటిని వారు తీర్చుదురు. వారమునకు ఒకపాత్రను 5 రెబలలో పం
చిట్టానము పంపించింకగలము. వేరే గ్రంథములను కొనవసరములేదు. అన్నియు వారి
బోధించురు. వారి పోస్టువిద్యను వారే శరీరించురు. ప్రతి గ్రామమునకు ఒక డివిజన్
అమృతనిద్రాగలయము, గ్రామాని, 287, ఎస్టేషను, మద్రాసు.
వెంకటాచ. మధిరతాలూకా, యెస్. జి. యెస్. పుల్లె.

శరీర మర్తశాస్త్రము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు
నీవు మాడవలసినదియు చాలాలోకాలు వెదికిన శాస్త్రవిదియే
అంధభావములను తొలగిస్తూ రైరహస్య
శాస్త్రము ఇదియే. దీనివల్లనుబో
రంగముగా ప్రయోగించబడలేదు.
దీనిలో స్త్రీ పురుష లక్షణములును
వారియొక్క అణయవము విలక్షణ
ములు శృంగార రహస్యములును,
మొగ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివర
ములును, పూర్వము మహాబుధులు
మర్మముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును
చక్కగా 64 విభజితపటములతో ముద్రించి యున్నాము.

దా 1-0-0 వి. పి. చార్జి 7 ఆణాలు.
ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ,
2289 నెం. 11, ఆనుముగంపిడి, మదరాసు

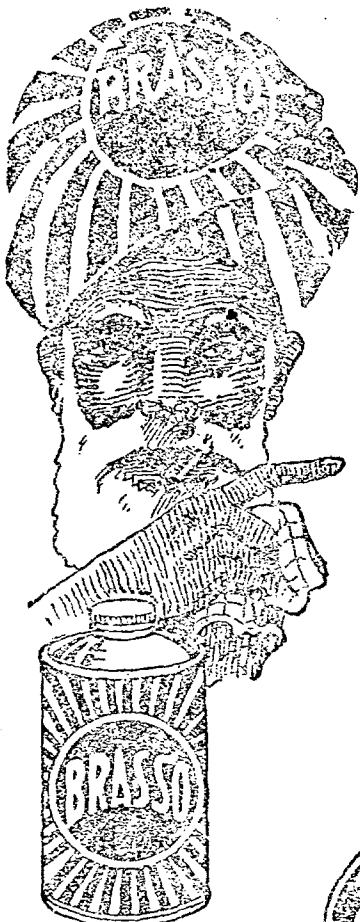
ఏజంటు కావలెను 208

కలనోప్పి, యిక్ష్వాకుంజా, చేయి కాలు గట్టుకొనాక
కుంటినోప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టుకొ
ట్టుకొనిన "జానా తెలుసునను" చదువును చుండు శరీ
రము లేదు. వారి మోక్షతాపత్రములకు వారియొక్క
నీ 1-కి అణాలు 5 యిచ్చి ఉపయోగించి యానాను.
అనురే చెందు. బోబా చెందు
మొట్టమొదట మొదలగునా గుణాల్లక,
మొట్టమొదట మొట్టమొదట మొట్టమొదట,
మొట్టమొదట మొట్టమొదట మొట్టమొదట

వాస్తవ

ఇట్టిదే, రాగి మొదలైన లోహములను శుభ్రము చేయు
'వాస్తవ' మొదలైన మిక్కిలి సులభముగా మన ఇండ్లలో నుండు
అన్ని సాత్రులను బాగా శుభ్రము చేయ గలము.

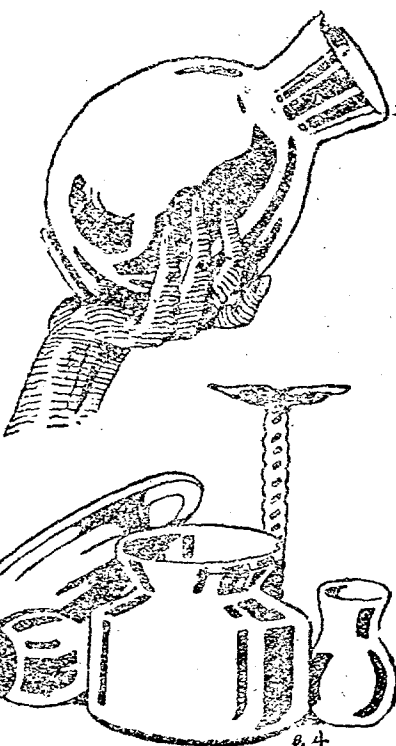
‘వాస్తవ’ మొదలగు లోహములను
మిక్కిలి సులభముగా శుభ్రము చేయు
ఇట్టిదే రాగి మొదలైన సాత్రులను తోలిన
మిక్కిలి సులభముగా మన ఇండ్లలో నుండు
అన్ని సాత్రులను బాగా శుభ్రము చేయ గలము.

3113

‘వాస్తవ’ మొదలగు లోహములను
మిక్కిలి సులభముగా శుభ్రము చేయు
ఇట్టిదే రాగి మొదలైన సాత్రులను తోలిన
మిక్కిలి సులభముగా మన ఇండ్లలో నుండు
అన్ని సాత్రులను బాగా శుభ్రము చేయ గలము.

దీనినిగరించి పంజరములేదు. ఇట్టిదేతోను,
రాగితోను, తయారుచేయబడిన చిన్న లేక
పెద్దసామానులను బ్రాస్మో అత్యద్భుతమైనది.
కొన్ని చుక్కలను గడ్డమీద చల్లి దానితో
పాత్రను రుద్ది అది ఆరుగంటల పాటు దానిని
బాడి గడ్డతో బాగగుతున్నట్లుగా ఉంటుంది. అంతే!
అపాయము లేకుండా స్వల్పతో యీ బ్రాస్మో
జలన పాత్ర నున్న పాత్రలకు పోయి
ప్రకృత వంతి మనకు అందజేసిన దానికి
యిట్టిదే రాగి పాత్రలను శుభ్రముచేయు
టలో అత్యద్భుతమైన దని పేరు వచ్చినది.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

ప్రపంచమందున్న వాటిలో శ్రేష్ఠతరమైన చందనతైలము, పరిమాణమైన సబ్బుచేరి
మొసూరు చందనసబ్బు అగుచున్నది. చందనతైలము మొసూరు సంస్థానమువారిచే స్వాతంత్ర్య
ముగా తయారుచేయబడి, గవర్నమెంటు కర్మాగారమునందే బట్టిలో వండి దించబడుచున్నది,
మరియొక గవర్నమెంటు కర్మాగారమునందు సబ్బులు తయారుచేయబడుచున్నది. ఈరీతిగా
మొసూరు చందనసబ్బులకు కార్యరూపకముగానే స్వాతంత్ర్యము. దేర్చదినది, మొసూరుసబ్బు
లను కొనటచే మీరు స్వదేశి పరిశ్రమమునకు ప్రోత్సాహమునగినవారగుదురు. ఈ ప్రకారము
మనదేశమునందే సైకమునుంచుటకు తోడ్పడుదు. ధరల జాబితాకు, అమ్మకపు పరత్తు
లకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

గవర్నమెంటు సోపు (సబ్బు) ఫ్యాక్టరీ

బెంగుళూరు.

3210

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చేదము.

మావద్ద పరిశ్రమల లోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారుమొదలయినవి, మొలకాడులు,
బుట్టలు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈవిధమ విలాసములకు వ్రాయును. 1597
పోస్టోఫీసు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందుబ్రదర్సు.
ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫ్యాక్చరీంగు కంపెనీ
హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1149 (ఫి) 1597 బ్రాంచి: 51 హైదరాబాదులోడ్డు మద్రాసు.

సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సంఘ సభలు-ఆస్ట్రేలియా

హిందూ దేశమునుండి ప్రతినిధులతో వెళ్లిన
సర్ డార్బీ లిండ్సేగారి అభిప్రాయములు

అసోసియేటెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో సంభాషించి

బొంబాయి, నవం 24—సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సంఘ
సభలను భారత శాసనసభ ప్రతినిధిగా వెడలి ఆస్ట్రేలియానుండి
మొన్న 22 తేదిన బొంబాయికి తిరిగివచ్చిన సర్ డార్బీ లిండ్సే
గారు అసోసియేటెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో సంభాషించుచు
నిట్లు చెప్పిరి.—

ప్రతినిధులుగా వచ్చినవా రందఱును బ్రిటిషు యాంక్షర్
జ్యములోని పార్లమెంటులలోని సభ్యులుగావు. సభ్యులముఖ
కలుగవచ్చును. ఈ ప్రయాణమునల అనేకవిషయము లు న
నేర్చుకొనినట్లులైనది. విశాలవృద్ధి దేర్చదినది. ముఖ్యముగా ఆ
విషయములు వలసవిషయములనుగూర్చి ఆస్ట్రేలియాలోని అ
కకారులతోను చర్చించుట చేత ఈ ధయ పక్ష మ
ల వారును అభిప్రాయములను మార్చుకొనుట జరిగినది. సభలు
సిడ్నీ, కాంబెరా, మెల్బోర్నలలో జరిగెను. ఇతర శాఖలను
డి ప్రతినిధులను కొద్దికాలములో హిందూ దేశమునకు పంపుట
కు ఇండియన్ శాఖవారు ఏర్పాటులను చేయవచ్చునని ఆయన
తెలిపెను.

సన్మాన మేవిధముగా జరిగినది

ఆస్ట్రేలియాలో హిందూ దేశ ప్రతినిధులకు సన్మాన మెట్లు
జరిగినదని అడుగగా సర్ లిండ్సేగారిట్లు చెప్పిరి:—

మే మెచ్చటికిబోయినను ఎచ్చటలేని గౌరవములు మాకే
జరిగినవి. అతిథిని గౌరవించుటలో ఆస్ట్రేలియనులను మించినవా
రెవ్వరును లేరు. మే మెచ్చటికిబోయినను మాకు గౌరవము మిక్కి
లి యొక్కవగా జరిగియుండుటచేత యీ నామాటలను మన్ని
ఖచెట్టిగారు మన్నింతురని తలచెదను.

చెట్టి గారు

చెట్టిగారప్పుట అనేకముంది స్నేహితులను సంపాదించి
ఆదేశముతో వర్తకవ్యాపారముల నేర్పరుపవలె నను ఉద్దేశ్య
ముతో ఆ దేశములోని ఘరకుల నయూనాలను తెచ్చియున్నా
రు. చెట్టిగారచ్చట రెండుసభలలోత మయభిప్రాయములను తె
లిపియున్నారు. మెల్బోర్న్ లో ప్రభుత్వపు విందుసమయమున
మాట్లాడియున్నారు. ఆయన హిందూ దేశమునకు గౌరవము
సంపాదించినాడని నేను సగర్వముగా చెప్పగలను. పార్లమెంటు
రీసంఘములో ఇండియన్ శాఖవారు చెట్టిగారి నెన్నుకొనుట
లో సరిగానే ప్రవర్తించిరి.

ప్రతినిధుల పని

ప్రతినిధుల పనినిగూర్చి సర్ డార్బీగారిట్లు చెప్పిరి:—
ఈ ప్రతినిధులు సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సంఘముయొక్క
కామనవెల్లుబ్రాంచికి అతిథులుగానున్నా, ఆస్ట్రేలియాన
గూర్చి సర్వమును తెలుసుకొని వీలైనచోట్లా సాయముజేయ
టకున్నా పోయియున్నప్పటికిని ఆర్థికవిషయములనలన వివ
యములు ముఖ్యముగా మాయెనుట కనబడుచుండెను.

వలస భోవుట

వలసపరిశ్రమలనుగూర్చి చర్చించుటకై అనేకసభలుజ
గెను. కాని నిరుపయోగమైన వాగ్దావములేగాని ఫలితమే
యను కనబడలేదు. ఈ వలసవిషయము గ్రేటు బ్రిటను విద్యం
లకే యొక్కవ సంబంధించియుండెను. ఏలయన, అడవు
న్నప్రదేశములను కొట్టి సాగుచేసి వానయోగ్యములుగా
టకై ఆస్ట్రేలియా కు జనసంఖ్యయే కా
యున్నది. మాతృదేశములో ఉదో
లు లేకయున్నట్టివారి కేందరితో అచ్చట బాగుపడు
శములుగలవు. ప్రస్తుతము హెచ్చుగానున్నట్టి జీవిత
తగ్గిపోకుండా నుండినట్లయిన వలసభోవుట అచ్చటి క
మేనని ప్రభుత్వకార్యకసభ్యులు తెలుపగలిగిరి. కా
వుట అనటికార్యకసభ్యుల కిష్టమాయని నాకు సందియ
న్నది. ఏలయన, సెకండరీ పరిశ్రమలు శీఘ్రముగా వా
దక పోయినట్లయిన అవసరమైనదానికంటె ముఖ్యతగా
కావచ్చును.

సాలిస్పర్శనభావ

మాతృగర్భంను మిగలసవగము, ఎట్టి పరిస్థితులలోనైనను చక్కగా పనిచేయగలవాడు. స్వాగతప్రము లర్పించువపుడును విందుపవయములందును తగురీతి జవాబులు చెప్పగలవాడు. ఒక మారు చెప్పినదానినే తిరిగి చెప్పరు. టాస్టీనియాలో బర్నిక్కు- ఫేయరుగాను సన్యాసప్ర మొసంగినప్పుడు జవాబుచెప్పట మాత్రమే ఆయనకు కష్టమనిపించెను. కైటుఆనరబిల్ ఆర్థరు హౌండరుసన్ గారు మాకు పాఠ్యములు, వక్తలను ఏర్పాటుచేయుట సర్వవత్తు నాయకలతో శీర్షసముక మిటిపనియైయుండెను. వీరు అందరికిని శ్రవకాశమొసంగలేనని ప్రయత్నించుచున్నది. కాని మేము 41 మందియుంటిమి. ఏసమయమున ఎవరిని మాట్లాడనియదలెనో నిర్ధారించేయుట మిగల కష్టమైయుండెను. మాకు విందుమాత్ర మెప్పటికిఁబోయినను సలక్షణముగా జరుగుచుండెను.

భారతీయనివాసునిస్థితి

ఆస్ట్రేలియాన్ కాపనులెల్లలోని భారతీయవాసులను గూర్చి మీయాభిప్రాయ మేమని అడుగగా సర్. డార్వీగార్నియ చెప్పిరి. క్విన్సలాండు సిడ్నీ, మెల్బోర్న్ పర్వతలలోనెను కొల దిమంది భారతీయలను కలుసుకొంటిని. మొత్తముమీద వారు సంతృప్తి కరముగానే జీవించుచు వ్నారని ప్రశ్నవచ్చును. కాని వారు ప్రత్యేకముగా చెప్పకొను కష్టములు కొన్ని యున్నవి. పౌరత్వపు హక్కులు లేకపోవుట వలన యూనియనులో తాను పనికిరాకపోతినని యు, అందువలన పని దొరుకుటయే కష్టముగానున్నదని పర్వతలలో వాలో నొకడు చెప్పకొనెను. కాని వాని వృత్తవృత్తి కా రణమని నేననుకొనియెదను. యూనియనులో వాని కిరువురు కుమారులు గలరు. ఒకడు వారమునకు రి పానులు సంపాదించు చుండెను.

వరియు సర్ డార్వీగార్నియ చెప్పిరి:—క్విన్సలాండు ప్రభుత్వమువారు స్టేటు ఓటింగుకు హక్కియక పోవుటను గూర్చి ప్రధానమంత్రి మెకార్త్యుగారు తిరిగి విచారించెన మని వాలో నీవిషయమై సానుభూతితోనే మాట్లాడిరి. షేప రలు ఓటుండి క్విన్సలాండులో స్టేటు ఓటులేకపోవుట హ స్యాస్పదముగా నున్నది. వచ్చిన ఆస్ట్రేలియాలో కూడ యిట్టి పరిస్థితులే కలుగునట్లున్నవి. నేనచ్చట ఉన్నకాలములోనే యీవిషయమై ఒత్తిడి కలుగజేయుటకు మణుగుండెట్టిగారి కి మార్గము చూపితిని. ఇప్పుడే స్టేటులొక్కొక దానిలో 800 మందికి లేక్కనగానే భారతీయులు కలరు. బహుశః కొద్ది మంది యుండుటచేతనే హిందూదేశపు హక్కుల విషయము వెనుకకు పోవుచున్నది. (అ. ప్రె.)

మానసానినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (౪ది అణాలు) 1 కలభము! (పోర్టుగల్పులు ప్రత్యేకము) గుణముభిక్షము! కీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి పైత్యకాశల ప్రాంత్రుల దివ్యావృత్తము. అత్యధము, అరుచి, అపచింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలమును, పిక్కలు, పూర్వములు, శిరస్సు, ప్రశ్న, అశులు మొదలగువానియందు గల్గిగడి నొప్పులను పోగొట్టి దేహమును పంచి ఆరోగ్యమును దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు ఆనేక పీడలు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడెచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరువాత:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకున్న, కృష్ణా జిల్లా.

తీరి కష్టవతారతత్వము

ఇది పురాణరాము లన్నింటికంటి మహావీరత పారివం శములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా నులభిత్తె లిని వచి పమున వ్రాయఁబడును. సంఖ్యయును తొలంస నట్లు కాస్త్రీయపమాధానమును వ్రాయఁబడును. స్తోత్రములక్ల ముదింపఁబడును. 8౯0 పుటలకఁ దక్కునగాకుండఁ, జక్కని లైండుచేయించి 8 రెలల కొకతూరి 1-8-0 లకు వందాదారు లకు వీసీగాఁ బంపఁబడును. 12-0-0 య పంపినవారు పోషకు లుగాఁ బ్రకటింపఁబడుదురు. 1, 2, 3 సంపుటముల సిద్ధముగా నున్నవి. 2208

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,

అంధ్రప్రధానపండితులు, మునిసిపల్ హైస్కూలు కడప.

సి. కన్న య్యాకం వెనివారిపలన చెన్నపురి ఎస్పనెడుథియేటర్లో దశావతారము

ప్రతిదినము ఒకనెల రోజులవరకు ప్రదర్శింపబడును. రాత్రి నాలుకములు:—ప్రతి మంగళవారము, శుభవారము, శనివారములొనున్న రాత్రి 9 గంటలకు పగటి నాలుకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములొనున్న సాయంత్రము 5 గంటలకు నాలుగు యాగములొనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు అవతరించిన పది అవతారములు నాయగు సంవత్సరములగా ౧౩ యాదైవేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తెయాచ చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును. టికెట్ల ధరలు వివరము:—రూ. 3, 2, 1, అణాలు 8. C. CUNNIAH, Proprietor.

చదువుడు! యోచింపుడు!! కొనుడు!!! కామినియా నూనె (రిజిస్టరుచేయబడినది)

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన కామినియా నూనె (రిజిస్టరుచేయబడినది) ఉష్ణప్రదేశముల కిది ఆహుమైన వాపనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడును, వారి యొక్క అభివృద్ధిని, సౌగంధ్యము పెంచుదును. పుష్టిగలందు గలగుటకును పౌరద్రోహను, బుద్ధితలను మాన్పును. రంగమాదిగ వెంట్రుకలకు మామూలు రంగును గలిగించును. దీనియందు మనోహరమైన గువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్తేజమును, చురుకైనమును, మంచియోధకును గలిగించును. వేసకు వేలకుంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలగు అపారమైన అభ్యుద్ధతి గుణమును గలిగించి చాల గొప్పగా పొగడియున్నాడు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రికను చదువుడు. దివాన్లందు భండారీ, అమృతసరు పంజాబునండి వ్రాసినది:— "మీ కామినియా నూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగు తున, అందుచుగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లకు దువచేసి పంపుడు. దీనిని ఉపయోగించుటకు ముకువకుము. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు. 1 బుడ్లి ధర 1-0-0 పొమ్మిపు 0-8-0 ప్రత్యేకము. 3 " " 2-10-0 " 0-12-0 " హెచ్చరిక:—కామినియా నూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామ మునందును నందు నాగరికమై యుండు ప్రతిమకాణమునందు తప్పక దొర కును. కొందరు నర్తకులు తెలియని నర్తకులును గల తత్కాలచరము నిచ్చి "ఇది వరసము, శ్రేష్ఠమైనదని" చెప్పుదురు. అందులో వాటికి గొప్ప లాభము గలవని తెలుసుకొనుట గాన అట్టి చల్లని వ్యాపారరంధ్రములకు మీరు లోబడకును. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియు వాడఁకూడ దని శిథిలముకొనుడు.

అత్తరుల లన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు వాతనా రంగులో చాల గొప్పగొప్పగా ప్రదర్శించబడినది. చేతి ను వాలయందు కొన్ని దుక్కలను వేసిన క్రొత్త నోవీష తువ్వములవలె మీ చుట్టప్రక్కలకు వాని వాపన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు. తరువాత మీ చెప్పుడును దీనినే వాడుదురు 1/2 టౌన్సు బుడ్లి 1-8 ధర 2-0-0; వి. పి. ఖర్చులు అణా 0-5-0 ప్రత్యేకము. 1/2 " " " 1-4-0; " " 0-5-0 " గాంబీల్ బుడ్లి 1-8 ధర 2-0-0; " " " 1-4-0; " " 0-5-0 " సోల్ ఏజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, 126, 285, జమ్నా మకీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

బ్రెస్టులు జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన సరసవరిల్లా గువాసనమునందు గల మనములన్నిటిని పూర్తిగా తీసికొని కుద్రముచేయును. రక్తమును వృద్ధిజేయును. మరియు తీవ్రమ (కారిజ ము), మూర్ఛించియును మొలగు ఇతర అవయవములను నుంచి ఆరో గ్యుత్తిలో నుంచును. ఆరోగ్యిని వృద్ధిచేసి, చురుకైన తీగతీని, అమోఘ మైన నిద్రను గలిగించును. ఈ ఔషధమునందు స్వగౌరవముగానే ఇట్టి నూముగలదు. ఈ ఔషధము 1832 నెల్ల రంగునందు అంగీకరణ బడినది. అన్ని నోట్లలోను విక్రయించబడును. మరియు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వాతయొద్దనుండ విక్రయమున కు దొరకును 1 పెసగు, వి. కె. పాల్ & కో, 2. ఎం. ఆర్. పాల్ & కో, 1 & 3 వాన్ ఫీల్డ్ ములేన, కలకత్తా. 3. మెసర్స్ కెంట్ & కో, బొంబాయి. 4. మెసర్స్ డీ బ్రదర్స్ 82, మొగల్ హిద్, రంగూన్. 8069

యంగిండియా వ్యాసములు

ఖద్దరు అనగా నేమి?

వీడియోగ్రాఫిక్ ప్రకటింపబడిన నిరూపణము సరిగాదు.

"స్వయముగా నూలువడికి దానితో స్వయముగా నేసి న బట్టయే పరిపూర్ణము ఖద్దరు అనదు. దానినికట్టినవారు తప్ప యితరులు కాంగ్రెసువారనబడ న వస్తులుకారు".

అని యొక కాంగ్రెసుసభ్యుడు నిరూపించెనని వీడియోగ్రాఫిక్ ప్రకటించెను. ఇదిసరియేనా? యని ఒకవిమర్శకు వ్రాసెను. సరియైన నిరూపణము కాంగ్రెసు తీర్మానములందు కలదు గాని వానిని నడుపుట కందరికిని తీరుబడియుండదుగాన నే ని చట వివరించుచున్నాను. కాంగ్రెసుసభ్యులు నూలు స్వయముగా వడుకవలెననిగాని బట్టలను స్వయముగా నేయవలెననిగాని నిర్బంధపేషియునులేదు. ఖద్దరును ముఖ్యముగా ధరింపవలెనను నది కాంగ్రెసువారికి నిర్బంధవిధి. నూలువడుకుట యైచ్చికవిధి గాని నిర్బంధవిధికాదు. వడుకునూలుతోను చేతివస్త్రములపై నే యబడినబట్టలే శుభఖద్దరుబట్టలను. ఎవరు నూలును వడికినను సరే వారి నేమను నేసిననుసరే మోసములేని ఖద్దరు బట్టలనే కాంగ్రెసువారు ధరింపవలెను. కాంగ్రెసుసభ్యుడు స్వయముగా నూలువడుకుచున్నచో దానితో నేయబడినబట్టనే ధరింపవలెనన్న నిర్బంధనే మియునులేదు. ఖద్దరు ప్రచార మింతకాలమునుండి జరుగుచున్నను యిప్పడుగూడ ఖద్దరు అనగానేమో తెలియనివారు కొందరుండుట చాలఅశ్చర్యకరము. కాంగ్రెసువారిలో అట్టికుష్ఠజ్ఞుడగు ధరించువారెందరున్నారో? అని యడిగినచో నింతకంటె తాగుండును. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా, 18-11-26)

* * * * *

నూలుపరీక్ష

జబ్బుపుచ్చుకొని నూలువడుకువారు వడికిననూలును యైచ్చికముగాగూడ పరీక్షించుట వలసరము. ప్రతిదినమును పరీక్షించ నక్కరలేదు. అపుడపుడు పరీక్షించుచుండినగాని సరియగు నభివృద్ధి కలుగదు. అట్టిపరీక్షాయంత్రమును సులభముగా తయారుచేయవచ్చుననికూడ నీపత్రికలో నిజవరకే వివరింపబడెను.

ఖద్దరు కేంద్రములవారు తప్పక యిట్టిపరీక్షను జరిపెదరని నమ్మెను. (మో.క.గాంధీ-ఎంగుయిండియా, 18-11-26)

* * * * *

ఖద్దరువిక్రయము

అన్ని రాష్ట్రములందుకంటెను వంగరాష్ట్రములోనే ఖద్దరు విక్రయము చాలపెచ్చుగానున్నది. ఆచార్యరాయ, సతీశచంద్రదాసు గుప్తగాడ్లు మున్నగువారు చేసిన కృషియే అందుకు కారణము. అవట నిర్మాణముగూడ చాలపెచ్చుగానే యున్నది. ఇందువలన బట్టలవ్యాపకమును ధరలునుగూడ చాల అనుకూలముగానున్నవి. బట్టలధర తగ్గినందున ఏకులు నూలువడుకుట, నేయుట మున్నగుపనులను చేయువారి కియ్యబడుచున్న కూలి తగ్గింపబడెనని లెలంపగూడదు. వారికి నైపుణ్య మధికమై వంతున పెచ్చుపనిని చేయగలుగుచున్నారనియే గ్రహింపవలెను.

సిల్కెటుకు సమావేశమునున్న కుతారాలో శ్రీయుత ధీరేంద్ర నాథదాసు గుప్తగా రొక చిన్న ఖద్దరుకేంద్రము నేర్పరచిరి. నవరాత్రములలో కాలీపూజసందర్భమున నచట 2500 రూపాయల వెలగల ఖద్దరు విక్రయింపబడెను.

ఇతరరాష్ట్రములలోగూడ చాల అభివృద్ధి కనపడుచు నేయున్నది గాని వంగరాష్ట్రమునందువలె విక్రయమునుగూర్చి తగిన ఏర్పాట్లు జరిగియుండలేదు. బీహారురాష్ట్రము వంగరాష్ట్రముతో చాలవరకు సమానముననున్నది. భరూచాగారు మున్నగువారి అనుభవముపై నాధారపడి యితరరాష్ట్రముల గూడ విక్రయమునుగూర్చి తగిన యేర్పాట్లను జేయగలరని, ఓఘల్లో తిరిగి అమ్ముట సంచార ప్రవర్తనములు మున్నగువని ముఖ్యముగా జరుగుచుండవలెను. వీనివిషయమున తగిన యేర్పాట్లు బహుజాగరూకతతో చేయనిచో ఏమియును లాభములేదు. సాలుకు 500 రూపాయలు వ్యయపరచుచు ఏమియును జాలకుండవచ్చు ఖద్దరుకాణము నష్టకరముగాన అట్టిదుకాణములను మూసివేయవలసినదే. (మో.క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా-18-11-26)

నూలు వడుకుటవలన నేను బిడ్డలను పోషింపగలను

నేను మరల వివాహము చేసికొననుగాన మీరు నిశ్చింతగా తనవువొరంగుడు

బౌద్ధ ధర్మశాస్త్రములలో నొకటియగు 'అంగుత్తీర - నికాయ' మను గ్రంథమున చక్కంపత (శరణీయ - వగ్గ) భాగమున పదునారవ ప్రకరణము (కేవ్వు) నందు మొదటివాక్యము ను రెండవవాక్యమునందు కొంతభాగము నీదగువను వివరింపబడెను.

"నకులపితయను కేడుకు మరణమానన్న మయ్యెను. అతనికి కుటుంబసంబంధమును నాంబోళనమువలన లేదు. అపుడతని భార్య యగు నకులమాత భర్తకు చిత్తిశాంతిని కలిగించెను. "మీరేమి యడుగుగూర్చియు ఆ బోధనపడ నవసరములేదు. చనిపోవునపుడు కుటుంబసంబంధములను వ్యధలతో చనిపోవుట చాలసంతాపకరము. మరణకాలమునందటించిత లిఖమాత్రముండగూడదని బుద్ధదేవుడు కతనముగా విధించెను. మీరు చనిపోయినపిమ్మట నేను బిడ్డలను కుటుంబమును పోషింపజాలననుచిత మీకు కలిగి యుండవచ్చును. నేను చక్కగా నూలువడుకగలను. మరి తలదువ్వగలను. (ఈపాఠశబ్దము సరిగా బోధపడలేదు. తలదువ్వటయని తూహించివేయబడెను) కావున నేనును బిడ్డలను అన్నవస్త్రములకు లోటులేకుండ బ్రతుకగలము. కావున మీ రావిషయము న నెంతమాత్రమును చింతనొందకును.

మీరు చనిపోయినపిమ్మట నేను మరియొకని మరలపెండ్లిచేసుకొందు నేమోయను సంశయముగూడ మీకు కలిగియుండవచ్చును. మనము చిరకాలము గృహస్థధర్మమునవలంబించి గుభించితిమి. ఇట్టివల పడునారు వత్సరములనుండి వానప్రస్థ ధర్మమునుగూడ వాచరించుచున్నాము. (భార్యాభర్తలొకట చొట నేయుండియు సంభోగమును వర్జించుటయే వానప్రస్థధర్మము). కావున నేను మరల వివాహము చేసుకొందు నేమోయను సంశయమునుగూడ మీరు వర్జింపుడు. సంపూర్ణ శాంతియు నవలంబింపుడు" అనిన కులమాత నకులపితకు అంత్యకాలమున బోధించెను. (ఎంగు యిండియా 18-11-26.)

* * * * *

రాజులు చేయదగినపని

రాజులు చేయదగినపని రస్కిను వ్రాసిన 'సి నేము అండు లిలిను'

అను గ్రంథమునుండి

"అన్ని పనులలోను శ్రేష్ఠతమము వ్యవసాయము. మన ము భూమిని దున్ని వ్యవసాయము చేయుటను గూర్చి 6000 ఏండ్లనుండి కృషి చేయుచున్నాము. ఈ 6000 ఏండ్లలోను ఎంతభూమి సాగుబడికిందకు వచ్చినది? అందులో ఎంతభాగము బాగుగా సాగుచేయబడెను? (హెచ్.స్టెయిలు-కాథలిక్ క్రైస్తవ కాఖులు రెండును విశాలముగా వ్యాపించిన విరోధాభిప్రాయము యుద్ధావపనమునందు, ఆర్మగుకొండలనుండి బయలుదేరిన నడులు యిప్పటికిని సముద్రముల భంగి ప్రవహించు ఖండమునందు కొన్ని కందలమంది ఒకవత్సరము పాటు కష్టపడి పనిచేసినచో బాగుచేయగలిగిన బురదనీలలు యథాక్రమముగానే యుండి యిప్పటికిని ప్రజల నభివేషుల నొనరించుచుండుటకు కారణమై యి? బోహా మధ్యభాగ మిస్థితిలో నుండెనుగా! ఇక అగ్రికాతీరమును చూడుడు. వెనుక ఫలవంతముగు సుశ్రేణుగా నుండిన ఆ ప్రదేశమునందు కొన్నిరోజులకు ముందు ఒక ఆరబు జారి శ్రీ కాటకమువలన తిండిలేక అకటి చిచ్చును భరింపజాలక తనబిడ్డనే చంపి తినెను. మనరాజ్యమున నవసీధుకానుండినను కొంత విద్యయును మాత్రమిచ్చిన చాలనని దీపముగా వేడుకొనిన ప్రజల కావిద్యయును గూడ నీయజాలకపోవుటచే మన కనులయెదుట యైదులక్షలమంది తిండిలేక చనిపోవుట తటస్థంబేదా?

రాజుల పనియగు వ్యవసాయము, తరువాత రాజుల పని యగు నేతపని కేర్పాటుబడదగినది. ఈవృత్తిని అన్ని దేశముల శ్రీయులు గౌరవముగా నవలంబించియున్నార. గ్రీకుకన్యలను క్రైస్తవ గృహిణులును దీనిని గౌరవించియున్నారు. మహాంతరులగు శ్రీయులు హీబ్రూ శ్రీయులుగూడ నేతపనికలను గురుకా

నేరటను గౌరవించియున్నారు. మగ్గముచెంత మార్పుండి బట్టల నేసి వీడలకు వహించు మొనరించియున్నారు. వారు కుటుంబ సభ్యులముగొరకు మంచుకుజరియకుండ తిరిగియున్నారు. కుటుంబమువారు రందరును ఎరుపురంగుల బట్టలనే ధరించియున్నారు. ఆ శ్రీయు ధూమ్రవర్ణముగల పట్టుబట్టలను కట్టుకొనుచుండి వారుచిక్రయవనికలను (టూపిస్తీ) చేసియున్నారు. మంచిబట్టలను నేసి వానిని విక్రయించియున్నారు. వారు కటివలయన (గర్టిల్) లను చేసి వర్తకుల కొనంగియున్నారు ఈ రీతిగా పూర్వకాలమున నారీమణులు చేయుచుండిన నేపని విషయమున పెక్కువేల వత్సరములనుండి మనము చేసి కృషి యెట్టిది? ఆరువేల యేండ్లైనను మనకు నేతపని యలవనదా? క్రద్ధగా మనము బట్టలను నేసియుండినచో మద్యాలంకారములకును చీరలకును లోటు కలిగి యుండునా? మన మేమిచేసితిమి? మనకు కావలసిన బట్టలను నేయుటకుగూడ మన కొరకలేకపోయినది. నూలువడుకుటను బట్టలను నేయుటకును మేనము యంత్రకాలల నేర్పరచితిమి. అందువలన పట్టలము లగ్ని కుండములైనవి. ధూమావృతములైనవి. పోనీ అందువలన సంపృద్ధిగా బట్టలు లభించినవా! పట్టలములలో నెందరు దింపిరి గుడ్డలను విక్రయించుచున్నార. గుహలలో తోడేళ్లకును గూళ్లలో పక్షులకును ప్రకృతిమాతయే వసనములను సమకూర్చుచుండగా వనుష్యులు మానసంరక్షణమునకు దారిగానక దీనదళకు పాలగుట చాలా తోచనీయము కాదా? దిగంబరులై సమాధులందున్న వారి ఆశ్మల "క్రీస్తుద్వారా" మేము దిగంబరులుగా నుంటిమి. మీరుమాకు బట్టల నియ్యరైతిరి" అని భగవంతునకు విన్నవించువండునా? ఆ దిగంబరులకు నీతకాలమున నుంచే కనవసనముగట లేదా? అని రస్కిను వ్రాసెను.

ఇదిచాల కఠినమైన నిందయే యగునుగాని అతడు రాట్టమునుగూర్చి ఎంతపట్టుదలతో బోధించెను. భగవంతుని అంగీకరింపబడినయొకపా ఖండమునుగూర్చియే ఆరిడిటుల నుడివిసపుడు చాల బీదదేశముని నిర్ధారణచేయుబడిన భారతదేశమును గూర్చి ఎటుల తెలుపవలెను. (మో.క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా, 18-11-26)

పాబ్నలోప్యానిటివ్ పన్ను

పన్నులువసూలుచేయుట ఆపబడుట పాబ్న, నవంబరు 24:- పాబ్నలో విధింపబడినప్యానిటివ్ పన్నువసూలు చేయుట ఆపబడినదిగా న్యాయాధికారి ఉత్తరవులు జారీచేసిరి. చాలకష్టముల పాలైన హిందువులపైనే పన్ను భారముగూడ ఎక్కువగాపడెను. (క్రీ. పేసు.)

విజుఖాలీ సత్యాగ్రహము

శ్రీయుత శరణ్గోసుగారి నాయకత్వము విజుఖాలీ, నవంబరు 24:- ప్రఖ్యాతిగాంచిన శోభోజకు బారిసాలునుండి సతనసేనుగారు అరెస్టయిన వెనుకత్రాను నాయకత్వము వహించుననియు బెంగాలులో సహాయార్థము సంచారముచేయుదురనియు తెలుపుచున్నార. (క్రీ. పే.)

ఉత్తర హిందూస్థానమున ఎన్నికల మాడావిడి

ప్రభుత్వమువారి జాగ్రత 144 పెక్షను అలహాబాదు, నవం 24:- అలహాబాదుజిల్లాన్యాయాధికారి ఎన్నికలసమయమందు పెగుగుచ్చు ద్వ్యములబట్టి ముందుజాగ్రతకోసమై 144 పెక్షను(కొండ 25, 26 కేడిలయి ఎవరును లాఠీతో పిధులలో తిరుగగూడదని ఉత్తరువుచేసిరి ఆ కేడిలేపోలింగు దినములు (క్రీ. పే.)

లాహోరు, నవంబరు 24:- లాహోరు బారుసంఘము వారు సమావేశమై న్యాయమూర్తి మార్చిమూగారి మరణము వలన తమకుగల సంతాపమును వెల్లబెచ్చిరి. (అ. పే.)

నాగపట్టణము, నవంబరు 24:- గవర్నరుమెంటు ఏతెంటు రంగనాథుగారు నిన్ను ఎమిగ్రేషను దిహా ప రి షిం చి రి, సాయంకాలము కొలంబోద్వారా మండపము కల్గిరి. (అ. పే.)

ఆంధ్రదేశము-సంగీతము

ఈశ్వరీ కథో బ్రు శ్రీ హరినాగభూషణముగారు వ్రాయించిన రి భాగములను సాకల్యముగా జదివితిని. వ్యాస మయొక్క యువక్రమము- విజయనగరము గానసభవారిని త్రోవపెట్టెనుటకై ప్రేక్షకులుగా దయచేసియుండిన కాకినాడ వాస్తవ్యులయిన దివాకబహద్రుల కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయడుగారి ఉత్సాహవాక్యముమీద, ఇట్టి ఉత్సాహవాక్య మిచ్చిన శ్రీ నాయడుగారు శ్రీ సరస్వతీ గానసభను సంపాదించి ద్రావిడమాతృకగా ఆంధ్రదేశపు సంగీతము వ్యాపింపజేసెనని ద్రావిడమాతృకయగు సంగీతమును ధాతువుపై తజ్జన్మమైన శ్రోత్రశేయమగురసవాహిక కలదని అభిమానముతో నిరాడంబరముగా చేసినచేయుచున్న ధీశాలురు. సంగీతలోలురు- వని యానందించుటకు- సూమును పన్నానించుటకు పక్షపాతము లేనివారని నేను శతధా వ్రాయగలను. పక్షపాతముకలదేమో యనుటనుగూర్చి నాబుద్ధికి గల్గియున్న యానన్యకైతో పరిశీలించినవాడనే. అట్టిది వారియందు గానన ద్వారా నుండెంతమాత్రములేదని నిస్సందేహమునైనా తిని. విద్యాధికులయిన నాగభూషణంపతులుగారు విమర్శకాగ్రణులు. వ్యాసమధ్యమనందు వ్రారు. లోక మెటుంగనలసిన సంగీతవిషయ ప్రవేశికనిచ్చి ఉపసంహరమందు "సమాధానము నాకేతోచుచున్నది. కాని అదియుష్షుడు వెల్లడించుట సంభావ్యముగాలేదు" ఇత్యాదివాక్యములతో శ్రీ నాయడుగారి పక్షపాతమునుగూర్చి సందిగ్ధములుపెట్టిరి. ప్రవిడులగు ఆంధ్రులకును గేయభానులకునుగూర్చి డీకోలుగా నదన్న గూర్చునెరి. "స్వర్గయా వర్గతే విద్యా" యను శీర్షికకు ఒక తెగురాడరాదు. సభను సమకూర్చుటలో దేశమునకు మేలున్నది కాని కీడులేదు. అయినను జయపజయములు దైవాధీనము లనుటను డీకోలు ప్రసంగము గావించిన శ్రీ నాగభూషణంగారు ఎటుంగనివారు కారు. ఎల్లరివాస్తవమునందును రేఖ లుండి ఒకరిచేతికి ఇంకొకరిచేతికి పోల్చిచూపట్టక సామూద్రికకాస్త్రము ఎట్లు విస్తరించియున్నదో- అందరికి కన్నులు, నోరు, ముక్కు చెక్కులునుండి అనిర్వచనీయమైన భేదముగల్గి ఓజస్సనందు ముఖము లొకటి. లోకటికంటె సౌందర్యవర్ధిలో ఎట్లు భేద మగువనుచున్నదో అట్లే గాయకులందు ధాతుమాతువుల అభ్యాసమానముచే రంజనసందర్భములు వేఱులు సంగీతకాస్త్రము వర్ధిల్లియున్నది. ఇట్టిసందర్భములో డీకోలుపద్ధతిలో సదస్సు గావించినను గుణనిర్ణయము పూర్జ్యము. తత్పరిణామమున ఆధిప్రసంగములు- అపాంభావములు వెల్లడియనను. మనగానము కర్ణాటకగానమని వ్యవహార ప్రసిద్ధి. అవలంబనందు ద్రావిడులలో సంగీతము లోకకళగా నాధారపడెనుకొని దానివలన జీవించినవారు పెక్కులందు లెక్కకునచ్చుచున్నారు. ఆంధ్రులలో అభిమానముగా నభ్యసించువారు గణింపగా లేకును. భాషకైతే యాంధ్రముయి కర్ణాటకగానమాతృక యొప్పారుచుండగా, అంధోధాతులక్షణమును నిర్ణయించినవారు ద్రావిడు లయి యొప్పారుచుండిరి. ప్రాచీన లాక్షణికులయిన సోమనాథ, కల్లినాథ, రామామాత్య, గోవిందామాత్య, శ్రీనివాస, అహోబలాదులు ఆంధ్రులయినను ప్రస్తుతగోళభాషాతీతిలోని జన్యజనక రాగములకుఁ బితృయైన వేంకటమఖి ప్రవిడుడుగనుక, త్యాగరాచార్యులయిన వాగ్గేయకారులు ఆంధ్రులయి యుండి వేంకటమఖి శిష్యపరంపరలోని వారై యుండిరి గనుకను మనయాంధ్రమాతృకను విడిచి ద్రవిడులును, జన్యజనక రాగధాతువుల ద్రావిడపద్ధతిని విడిచి మనయాంధ్రులయినను ప్రత్యేకింపఁబడునట్లు వీలు చూపట్టుటలేదు. లోకములోని యేసంగతియందైనను ద్రవిడులు, ఆంధ్రులు భేదభావములు ప్రదర్శించుకొనకాకై నను సంగీతవిషయములో సోదర సోదరీ బాంధవ్యములో మేనత్రికాదును, మేనమామకూతురు పెండ్లివారి వియ్యాలవారితనముగా వర్ధిల్లచుగొన్నారు, నర్ధిల్లుచున్నారు. మాతృపు మనదిగనుక ధాతు సంబంధమువారైన ద్రవిడులను మగ పెండ్లి నారివలె నెంచి మనము ఆమవారి పక్షమున్నట్లుపరించుచున్నాము. వాగ్గేయకారత్వముయందుండిన శ్రీనాగభూషణంగారు కర్ణాటకగానచరిత్ర మెడిగిన వారు ధాతు(స్వర) పద్ధతికి ఆనాధ్యుడైన వేంకటమఖి యువంతము తెలిసినవారు. మాతృక (సాహిత్యము) లనురసించిన త్యాగరాజప్రభృతులను గూర్చి ఆనందింప గలవారు సుగ్రహాంశపద్ధతిలో ఆంధ్ర నాయకుల నందఱిని మనస్సునకుఁ దెచ్చుకొని వారి ధాతుమాతువులలో ధాతు, తొర్రుల్యమును సుత్రింప గలవారు. అట్లే ద్రవిడుగాయకులెల్లరను గ్రహించి వారి ధాతుమాతువులలో మాతృదౌర్బల్యమును ధాతుపుష్టిని నిర్ణయింపగలవారు. ఈసందర్భములో తానియ్యాలవారి పేచినిచెప్పి

3120

IT CAN BE IMPROVED

No matter what quality of Coffee is used or how carefully it is prepared, the delicacy of its flavour will be improved and increased by adding to it : : : : :

MILKMAID BRAND CONDENSED MILK

This is only logical because Milkmaid Condensed Milk is guaranteed pure full cream cow's milk of such a rich uniform quality that all the fragrance and creaminess of cow milk is combined with the aroma and flavour of the coffee : : : : :

PROVE THIS AT LITTLE COST.

Buy a Trial Tin of

MILKMAID BRAND CONDENSED MILK

from your dealer for Annas 2 or send Annas 3 in stamps together with your name and address in full to : : : : : MILKMAID MILK, P. O. Box 396, CALCUTTA.

దానిని దేశపరముగా గాక శ్రీనాయడుగారిమీద తెట్టుటకేవలము న్యాయముగాదు. సదస్సును డీకోలున కని మనముగాని వారుగాని గావించినను వైసందర్భములను బట్టి ధాతువందు మనము మాతువందు వారు ఏకీపోదురు. ఇది నిశ్చయమే! కాబట్టి సామరస్య భావములు పాదుకొనుటకై మాతృపుక్షమవారమైన మనను వారిని సన్మార్గించినదో- దానిలో సూక్ష్మణాణము అనుకరణకై కట్టనని యెంచవలయునేగాని నిందాకోపణముగానిఆంధ్రోన్యముగానివెల్లడవలెనురాదు. మనగాయకులలో ప్రతిభావంతులులేరని యెవ్వరను తలంపరు. కాని ఉన్నవారు సంస్కృతయితే లేకుం-వన్నారు. సూములనుబట్టి రత్నముల వంటివారని ఆనల్లరినిగూర్చిఅందఱును తెలిసినవారే! శ్రీనాయడుగారట్టివారిని త్రోవపెట్టించు వారే. ద్రవిడులలో వాగ్గేయకారులు లేరనియు మనగొనున్నారనియు విశ్రులు వ్రాసియుండిరి. మనలో వాగ్గేయకారులంతటిప్రతిభ కలవారున్నారు. కాని ప్రశస్తమైన గేయభానులతో సంగీతమును నర్ధిల్లఁ జేసినవారేలే! లేరు. వాగ్గేయకారుల చరిత్రములో కవ పటివారును ఉత్తములును వీర మర్మయ్యగారే! ఇప్పటివారిలో బ్రుశ్రీ ఆదిభట్ట నారాయణవాసుగారు చెప్పనగినవాడు. వారి ధాతుమాతువుల రసనాసౌందర్యము విమర్శించుటకు నేను కారు - నామిత్రులయిన నాగభూషణంగారు సమర్థులే! వారు గేయభానులను విరివిగా రచించి వ్యాపింపజేసి ఆదిరుద్రమును సార్థకపజుకొనుటకు వకీలున్నట్టునుండి విడిబడవలెను. తీరిక గల్గింపుకొనవలెను. ఇంక నాన్యాసమును ముగించెదను:- మనదేశములో ద్రావిడమాతృకయైన సంగీతము విరివిగా నరునది క్రింద వ్యాపింపజేయుటకు యేదయి లసద్దేశయరాదు. దాక్షిణాత్యులగానమునుయథానాన్యగానధ్వనించుటకేదేవ్యుటి మనయాంధ్రగాయకులకు గొర్రెలేరు కీగిలు గల్లునున్న వని మఱువరాదు. శ్రీనాయడుగారు దాక్షిణాత్యగానము నాచరించుటలో ఆంధ్రులమేలు కోరియేలేప్ప సేరుధానమేమియులేదు. అందువల్ల మనవారికి నుంచి వినికి జ్ఞానాభివృద్ధి గల్గుచున్నది. వారిధానులవై సంగీతరక్షణలో సవనానములు గలించినదో నవి కృత్యముపవాదములని నేనునమ్మెనను. ఆంధ్ర

ద్రవిడుగానములు- కర్ణాటకగానమని శీర్షికగల్గియుండుటచే ఆంధ్రోన్యమారులు పనియుండరు. గోలువాద్యము, స్వరగత్తు, జలతరంగము, ఘటము, డోలు, నాగస్వరము, హస్తపాటము ఇట్టిన్నీ కలలో ద్రవిడులకు పేరున్నది. మనయంద దది నామమాత్రముగా లేదనికూడ చెప్పవలయున్నది. ఇంట్లకు మనకు దాక్షిణాత్యులే సరువులుగా నుండెనినో- కవశీర్షణములు నిర్దుష్టములుగా లభించుటెట్లు? కాబట్టి మనకుండు సూములను మనము మఱచి క్రొత్తసూములను సంపాదించుపట్టు జాతీయసహస్యలను వెలుదేలవీయక విద్యావినయసంపన్ను లనుఖ్యాతిని ఆంధ్రులకు శ్రీనాగభూషణం పంతులుగారు సార్థకపజుక దగియున్నారని నాస్థాన.

దుర్వారు జగన్నాథశర్మ.

హిందీనభ-వీలూరు

నేను వీలూరు హిందీనభకు అభ్యర్థకుడుగా నుండుట కంగీకరింపలేదు.

హృషీకేశశర్మ.

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి వ్యాఖ్యానము
కర్త:- సారనంది రామశాస్త్రిగారు
ఆంధ్రవాద్యమునందలి ప్రగళము యగు నన్నయ భట్టాచార్యుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు సూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల సుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమును న్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వాదములన్నియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి. భాషా కేసు తెల్లట యఖ్యముగా చూడవగిన విశేషము తెన్నియొకలవు.-
జల 0-12-0.
జోన్సేజ వేటు
మే నే జ రు. ఆంధ్రపత్రిక
7. తంజావూరు, మద్రాసు.

వ్యవసాయపు రాయలుకమిషను

శాసనసభ

నిన్నటితో చెన్నపురియందు విచారణ ముగియుట
ప్రారంభంపెనీ, హచ్చిన్ సన్, ఛాంపియన్ గారల

సాక్ష్యములు

వ్యవసాయ రాయల్ కమిషనువారు నిన్నటిసాయంత్రముతో చెన్నపురియందు విచారణముగించిరి. నిన్నటిసాయంత్రము మేజరు జనరలు హచ్చిన్ సన్, ఛాంపియన్ గారలతో ఆధ్యక్షులు హెర్బర్టు ఛాంపియన్, ప్రారంభంపెనీవారు సాక్ష్యము లొసంగిరి.

మేజరు జనరల్ హచ్చిన్ సన్ గారు

కమిషనువారిచే విచారించబడి ఈక్రిందివిషయముగ సాక్ష్యము లొసంగిరి. ఆహార పదార్థములు, జీర్ణశక్తినిగూర్చి వివరించుచు బాగుగ కష్టించెడి నుజుడు 19 జౌన్సుల వరియన్నమును భుజించుననియు, ఇంతకు మించి భుజించిన జీర్ణములు దుస్తరమని లెట్టికంటు కలూనల్ మెక్స్ గారు కనుగొనియుండిరనియు, వరియన్నమును భుజించువారు సామాన్యముగ దినమునకు 1½ యల్బీల వరియన్నమును భుజింతురనియు ఆహారమును వండుట యందు జీర్ణశక్తి చాలవర కార్ధావపడి యుండుననియు, గట్టి చుట్టలు (రొట్టెలు) నులభముగ లభ్యము గావలవనియు బట్టిరి. వ్యవసాయదారులు భుజించు ఆహారము ఆయాప్రాంతములబట్టి భేదించుననియు తమకావిషయమై అధికముగ తెలియదనియు బట్టిరి. తూర్పుతీరమందలి వ్యవసాయదారులు సగటున వరియన్నము 24 జౌన్సులనుండి 30 వరకును, పశ్చిమ జౌన్సులు (వారమునకు మాడుమారులు భుజింతురు) మాంసము ½ జౌన్సు, (10 దినములకొకమారు)నూనె ½ జౌన్సుమొదలు 1 జౌన్సును, అధికముగ పాలు పెరుగును గైకొనెదరని బట్టిరి.

1. తగినంత ఆహారమును భుజింపకపోవుటవలన జేహబలము తగ్గిపోవును. 2. చాలినంత భుజింపనిచో జాడ్యములనుండిసంరక్షించుకొనగలరే తగ్గిపోవును. 3. చాలినంత మంచి యాహారమును గైకొనిన సామాన్య ఆరోగ్యమును బడయవచ్చును. చాలినంత యాహారమును గైకొననిచో మనుజునిబుడికిగూడ హానికలుగును. వనశ్శక్తి తగ్గుటయేగాక, సరియగు ఆహారము లేనిచో ఆనంద్యుత్తి, అసౌఖ్యము, నిస్సారము, నిరుత్సాహము గలిగి ఈ నుజుములలో కొకరేతే ఉన్నావనునగుగూడ దిగును. ఆహార విషయమై ఇతరదేశములందుగావించిన పరిశోధనలనుబట్టి ఇందలి తోషము పేదరికముకంటె అజ్ఞానముచల్లనే గలుచున్నదని కనుగొనబడినది. అట్టి పరిశోధనగావించుట కీ క్రిందియంత్యములను నూచించుచున్నాను. 1. రాష్ట్రమునందు వివిధప్రాంతముల, వానాతరగతుల ప్రజల ఆహారపదార్థములు. 2. ఆహారసరఫరాను. 3. ప్రతి ఆహారముయొక్క జీర్ణశక్తి అనుమానము లేక లభించుంత్యములు. 4. కాటకములు మొదలగు సమయములందు గావించు ఇతరఆహారపదార్థములు. 5. ఆహారసంరక్షణము, విభజనము. 6. స్వర్ణపదార్థముల ఉపయోగము. 7. పదార్థముల గంటమొదలగు అంత్యములలో విచారణలు గావించవచ్చును. దార్శిన్యమును తొలగించుట కష్టము; అజ్ఞానమును త్వరలో కాపసవచ్చును.

వ్యవసాయదారుల ఆరోగ్యమునకై ప్రయత్నముల గావించవలెను. ఆరోగ్యనిధిలెరిగియుండుట, సరియగు జీవితక్రమమును పెరిగిగొనుటవలన జాడ్యములు రాకుండ గాపాడుకొనవచ్చును. ప్రచారము, ప్రదర్శనములవలన ఆరోగ్యవిధుల తెలియజేయవలెను. ఐనను అట్టి ఆరోగ్యజ్ఞానము అనుదినము ప్రజలలోగొనిపెట్టలను వైద్యునివలన బాగుగ విస్తరింపగలదు. జబ్బును లాత్మకముగ నివారించుటగాక ఇకముందు జాడ్యమురాకుండు చికిత్సప్రధానముగ నేర్పబడవలెను. విశ్వవిద్యాలయ విధానమందు పరీక్షయములలో దీనిని చేర్పవలెను" అని బట్టిరి.

ప్రారంభంపెనీవారి సాక్ష్యము

కమిషనువారి ఎదుట ప్రారంభంపెనీ యజమాను లీక్రింద విషయము సాక్ష్యమొసంగిరి. వ్యవసాయ విద్యాపరిశితులను గూర్చి తమ యభిప్రాయమును తెల్పుచు వ్యవసాయశాఖలయందు విద్య నభ్యసించిన పిమ్మట భూములందు వ్యవసాయము జేయు విద్యార్థుల సంఖ్య తక్కువనియు, మిరాసీదారుల బిడ్డలు వ్యవసాయము నభ్యసించగల అనుమానమును దొక్కకళాశాలను స్థాపించిన చాల ఉపయోగకరముగ నుండుననియు బ

గ్రంథాలయమహాసభ (విలూరు)

మూనెల 30 తేదీ వ్రదయం 7మంటలకు (పాండురంగసినిమాహాలునందు)

శ్రీ నాథం కృష్ణారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

ఆంధ్ర దేశగ్రంథాలయప్రతినిధు లెల్లరు రా ప్రార్థితులు. ప్రతినిధిరునుము ఏమిలే

ల్లి. తగిన పెట్టుబడియుండి, ఉత్సాహము లెయుండిన పట్టణ ప్రాంతములందు జీవనాధారమునకై గ్రంథము పెంచుట తోటలు నాటులు ప్రోత్సహింపబడవలెను.

ఎరువు

స్వాభావిక, నిర్మిత ఎరువులయొక్క విలువను లాభములను ప్రజలు గ్రహించినచో వీని ఉపయోగమును విస్తరింపగలదు. ఎరువులను ప్రజలలో విస్తరింపజేయవలెనని ప్రదర్శనములు జరుపుటావశ్యకము. ప్రతిగ్రామమునందును ఒక ప్రదర్శనశాలము నేర్పరుచుట వాంఛనీయము. కాని తాలూకాకు నాలుగు స్థానములలో మొట్టమొదట ప్రారంభింపవచ్చును ఈప్రదర్శనములు వ్యవసాయ శాఖప్రదర్శకుని అధికారముక్రింద నుండవచ్చును. అట్టి ప్రదర్శన స్థానములందు స్వాభావికమగునవి గాక నిర్మితముల ఎరువులనే ప్రదర్శింపవలెను. ఇతర భూములందు విత్తనముల ఉపయోగించుట వ్యవసాయ నూతన విధానములను ప్రదర్శించుట మొదలగువానిని జరుపవచ్చును. కృత్రిమముల ఎరువు సామాన్యభూముల కవసరముయే మాయనుభవము నలన జెప్పగలము. ఎరువుల యొక్క ఉపయోగము ప్రదర్శనముల వలన రుజువు జేయబడిన పిదప వానిని పంచి పెట్టుట కొక విధానము నాలో

పథముగాని అప్పులొచ్చుట అసంభవము గావున ఈవిషయములో సహకారసంఘములు తోడ్పడగలవు. డబ్బుచెల్లించికొను సంఘములకు ప్రత్యేక డిస్కంట్టు నొసంగెదము. దక్షిణఇండియాలోగల వందలకొలది సహకారసంఘములలో సహకారసంఘసభ్యులకు ఎరువును గొనుటకై సాయముజేయు సంఘములు అరడజనుకంటె అధికముగ లేవు. వ్యవసాయశాఖకును, సహకారసంఘములకు అధికముగ సహకార ముండుట అవశ్యకము. తిరిగి చెల్లించుటకు పూచీయుండినచో సహకారసంఘములద్వారా అప్పుగనిచ్చుట కెనను మేము సంసిద్ధులమై యున్నాము.

ఎరువుల అమ్మకమునందు అభివృద్ధి

గుంటూరు జిల్లాలో 1925 సం॥ నందు 68 టన్నుల ఎరువు 1926 సం॥ ఇప్పటివరకు 268 టన్నుల ఎరువు అమ్మకమైనది.

నెల్లూరుజిల్లాలో 1922 సం॥లో ఒకరు నిదర్శనమునకై ఒకటన్ను గొని పిదప 1926 లో 88½ టన్నులనుగొనిరి. ఈజిల్లాలో 1925 సం॥న 27 టన్నుల అమ్మకమైనవి. 1926 లో 70 టన్నుల అమ్మకమైనవి. చెంగల్ పట్టు, ఉత్తర, దక్షిణ ఆర్కాటులు, తిరునెల్వేలి, నీలగిరి జిల్లాలలోగూడ బాగుగ అమ్మకమయినది.

వ్యవసాయశాఖవారొనరించు కృషియంతయు ఉద్యోగ ప్రచురణములయందే అణగిపోవుచున్నది. దేశభాషలలో కరపత్రముల ప్రచురించుట తత్వవసరము. చదువనునేర్చిన ప్రతిరైతును ఈ పరిశోధనాఫలితములను జరుపు టొక నియమముగ నుండునట్లు చేయవలెను.

వ్యవసాయ పదార్థముల ఉత్పత్తికి సంబంధించిన పరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారు స్థాపింపబూనుకొనుట సమంజసముగ ఎంచజాలము. పరిశ్రమ వ్యవసాయము రెండును వేర్వేరు అంశములు. ఒకదానితోనొకటి కలుపబడరాదు. నిదర్శనములు జరుపుటదప్ప ప్రభుత్వము పరిశ్రమలను స్థాపించుట యుక్తమని మే మంగీకరింపజాలము. వ్యవసాయ పనిముట్లలో క్రొత్తవానిని ప్రవేశపెట్టుట, నూతన యంత్రములనుపయోగించుట మొదలగు విషయములపై వ్యవసాయశాఖ ప్రచారమొనరించి, ప్రదర్శనములద్వారా వాని ఉపయోగమును బోధించి, సహకారసంఘములద్వారా వాని అమ్మకమును ప్రోత్సహింపవచ్చును. కాని పరిశ్రమల స్థాపించుట యందు తాము జోక్యముగైకొనరాదు" అని పట్టిరి

హెర్బర్టు ఛాంపియన్ గారు

వైదాపేట టిప్పర్నీ కాలేజీ అధ్యక్షులగు హెర్బర్టు ఛాంపియన్ గారు కమిషన్ వారియెదుట సాక్ష్యమొసంగుచు భారత దేశమందలి ఉన్నతవిద్య కేవలము గుమాస్తాలను ఉద్యోగులను తగూరుజేసెడి విధాన మని ఆక్షేపణగలవనియు, ఈనూతన పాఠశాలలలో పాఠశాలకు గుమాస్తా ఉద్యోగులు లభించునని ఆశతోపంపెదరు. ఈ యర్థములలో బాలుగు ఉన్నతవిద్యార్థుల మోహమువలన భూమిని (వ్యవసాయమును) వదలిపోవుట ఇంగ్లండునందును ఈ దేశమందును ఒకేవిధముగ ఆచరణయందున్నది.

కాని రెండుదేశములకొక భేదముమాత్రము గలదు. ఇంగ్లండునందు గ్రామజీవితమునుండి పట్టణజీవితము నభివృద్ధిపరుచుటకు పెక్కుమందియున్నను ఇంగ్లీషువారియందు దన్నితరగతులవారియందును ప్రత్యేకముగ వారిజాతికి స్వాభావికమగు లక్షణమువలన వారు బాహ్యజీవనమును భూమికృషిని అభివృద్ధిపరుచుటకు విద్యాధికుడును మద్రాసునందు తనస్వాభావికగుణమువలన అతనిదృష్టి భూమిపై (వ్యవసాయముపై) బోక పట్టణములయందు నివసించగోరును. మరియు ఇంగ్లండునందు విద్యాధికులు ఎరుగుబాటులేక పట్టణజీవితమును గడుపవలసివచ్చినను విశ్రాంతిసమయములందు ప్రకృతిజ్ఞానము నార్జించుచుండురు. భారతదేశమందు విద్యాధికుడు భారతీయుడు స్వాభావికజ్ఞానము నార్జించగోరుడు. అందుచే స్వాభావికజ్ఞాన మిదేశమున అత్యల్పము. దీనికితోడు సాంఘికోన్నతతరగతులలో గాయకత్వముజేయుట కాక్షేపణయొకటిగలదు. కావున ప్రజలదృష్టిని గుమాస్తా, ఉద్యోగీయజీవితములనుండి భూమికృషి పైకి మళ్లించుట ప్రయత్నములు జేయవలెను.

యం. పి. జయకరుగారు

రిస్పాండ్ వు నాయకులగు జయకరుగారును, కాంగ్రెసు ప్రముఖులగు, జమ్నాదాసు మెహతా గారును, బొంబాయినగరమునుండి భారత శాసనసభకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

చింపవలెను. ఒకేకేంద్రమునందు సానిక డిపోలకు పంచిపెట్టుట ఏర్పాట్లు గావించవచ్చును. వ్యవసాయశాఖవారి తోడ్పాటుతో ఈవిధానము చాలఉపయుక్తమైనదని క్లియరుదినంవత్సరములలో రుజువుపరచు జాయంజిమి. చేపఎరువు తగినంత లభించినచో ఇంకెంతయో ఫలితముండెడిది. గుంటూరు, రేపల్లె తెనాలియొక్క ప్రక్కల జిల్లాలయందు వ్యవసాయశాఖయొక్కయు, మాయొక్కయు పనివలన చేపఎరువు చాలవరకమ్ముకుపోయెను. రైతుపంటలు బాగుగపండెను నూననలరు పించువరకు ఎరువును కొననందున విరివిగ డిపోలను నెలకొల్పు విధానమొకటి. యుండుటవరకు సానికవ్యవసాయప్రదర్శనముల నెక్కువశక్తితో జరుపవలెను. వడ్డు రాగులు మిరపకాయలు పోగాను మొదలగు వానిని పైరుజేయుటయందు పోటీ యుండుట మంచిది. ఇది రైతులకు ప్రోత్సహజనకములగు నుండుటకై ఆగ్రాసానికపరిశీతల కనుగుణముగ జరుపబడవలెను. వ్యవసాయపరిమాణమును వృద్ధిజేయుటకుగాని నైపుణ్యమునకుగాని వ్యవసాయశాఖవారు యోగ్యతావక్రము లొసంగుట వలన విక్రీయ ఉపయోగముండును.

అట్టిప్రదర్శనములు జయప్రదముగ జరుపుటకు వ్యవసాయశాఖలో ఎరువులమ్ము ఫరములు సహకారముజేయుటకు సిద్ధముగనుండురు. నెలకొలది చిన్నచిన్న కొనుగోలుదారులకెల్లను

అక్షయనామ సంవత్సరం కార్తీకమాస బహుళ నవమి, శుక్రవారము

జాతీయవారము

[దొంతరాజు వెంకటాద్రియ్యగారు]

మ. ఇనుఁ డస్తంగతుఁడైన నిర్దయతఁ డన్
హింసించు దోషకరుం
డని భృంగీరవకైతవంబున నితాం
తాక్రోశమున్ జేయుచున్
వనటం బొందెడు పద్మసీహృదయసం
తాపాగ్నిధూమం బనన్
ఘనసంఘంబులఁ బోలి క్రమ్మె దిశలన్
గాఢాంధకారచ్ఛటల్.

మ. అలపెంజీకటిలోన నొంటిగ న్వకీ
యావాసమున్ బాసి యా
జలజాతాక్షి ప్రభుత్వశాసనతిర
స్కారంబుఁ గావించి వి
హ్వలచిత్తంబున వీధులన్ గడచి ప
త్యస్తేషణోద్యోగ మై
జలియన్వాలకుఁ బోయి పోయి తుదకా
స్థానంబు పీక్షించుకన్.

సీ. జ్వలనశిలాఘాతముల పరఃపరలచే
దళితాఖిలాంగులై పోలియువారు
దారితతనురక్తధారానవంబున
దాహపీడితులౌచుఁ దలఁకువారు
వైఁబడ్డ శవగాత్రభారధూర్వహృతచే
నలిగి యార్తరవం బానర్చువారు
దారుణ మరణవేదనల కోర్వంగలేక
తల్లడ మొంది మూర్ఛిల్లువారు
నగుచుఁ బడియుండి రచట శవాభిక్షరణి

* * *

నాటి పాంచాలదేశ జనంబువారు.

ఉ. మాసనసీమ భీతి వొడ
మన్ నలినాక్షుని సంస్మరించి య
మృణవతీవిభూషణన
మంచితధైర్య మెలర్చ సర్వమున్
బీనుఁగుమెట యైనప్పటి
వీతలమున్ గలయంగఁ జూచి తాఁ
గానఁగలేకపోయె నిజ
కాంతునఁ దచ్చవసాగరంబునన్.

గీ. దై వయోగంబు కఠినఁ దత్సమయమందు
వోయవధమున నొక్క విద్యుల్లతాంగి
నీలనీరదపటలంబు నిర్గమించి
తరణికిరణద్యుతుల మించి మెఱిసిసంత.

చ. సరసిజనేత్ర కన్గోనియె
నన్నిహితస్థలమందు శోణితాం
బరములవాని, మ్లానముఖి
పద్మమువాని, నిమిలితాక్షునిన్

బారిఁబారి వేడిమూర్ఖులను
పుచ్చెడువాని, ధరిత్రిపైని సాం
పటి పడియున్నవాని విగ
తాఖిలతేజనిఁ బ్రాణనాథునిన్.

ఉ. కన్నుల శోకబాష్పములు
క్రమ్ముకొనన్ బతిమస్తకంబు నా
యన్నులమిన్న మెల్లిన ని
జాంకతలంబునఁ జేర్చి “నాథ! ఆ
పన్నశరణ్యుఁడైన భగ
వంతునియక్కటికంబుకల్పినిన్
గన్నులఁ జూచుభాగ్య మయి
నన్ లభియించె” నటంచు నేడ్చుచున్.

చ. తనువునఁ గాటు శోణితపు
ధారల నల్లన నది యది నా
ధుని ముఖపద్మమున్ జెఱుగు
తోడను వీచుచు సుతవాయునే
చనమున కర్హకృత్యములు
సల్పుచునున్నెడ “నింద్రసింగు” లో
చనముల విప్పి కన్గోనియె
సన్నిధి నున్న నిజాంగనామణిన్.

చ. తన కీలాటియనన్ కలె నను సం
తాపంబునన్ బాష్పలో
చనుఁడై నోట వచించఁ జాలక విపా
సాపీడితుండల్లు దోఁ
చిన నబ్బంగి నెఱింగి ధాత్రిపయిఁ ద
చ్చిష్టాంగమున్ జెట్టి యం
గన ప్రాంతంబునఁ దోయమున్ వెదకు సం
కల్పంబునన్ లేవఁగన్.

క. ఆయదనున నటఁ గావలి
కాయుచునున్నట్టి భటనికాయమునందున్
సాయుధుఁడై యొకఁ డతిరో
మాయతమతి నరుగుదెంచి యంగనతోడన్.

ఉ. “ఓసి! భయంబు లేకీటుల
నొంటిఁ జరించెదు ప్రేతలన్ సమా
శ్వాస మొనర్చ వచ్చితివె
సైనికశాసనముల్ దలంపవో
దోసరి” యంచుఁ బల్కుచును
దుర్మద మొప్ప నిఁకేమనందు నా
భాసురగాత్రికంతముఁ గృ

* * *

మ. రమణీకోమలకంఠనిర్గతగళ
ద్రక్షప్రవాహంబు వ
క్రమునన్ జాతిన నింద్రసింగు సలిల
భ్రాంతిన్ వెనక్ గ్రోలి జీ
వములన్ బాసఁ లతాంగి రాలు గరఁగన్
వాపోపుచున్ భర్తగా
త్రముపై వ్రాలి తదీయదివ్యపదవిన్
ప్రబాపించె శీఘ్రంబుగన్.

* * *

సీ. పతులకై చని ప్రాణతతులఁ గోల్పడి కృతా
ర్థతఁ గన్న సాధ్యమతల్లులార!
స్వాతంత్ర్యసంగ్రామసంరంభమునకు మీ
తనువు లర్పించిన యనఘులార!
అభము శుభం బెఱుంగక పిన్ననాఁడె దు
ర్మరణంబుపాలైన చిటుతలార!

* * *

పావనం బయ్యె జలియనువాలబాగు;
తాపకీనపవిత్ర క్తంబె సుమ్మి
ప్రథితసంపూర్ణ భారతీయస్వరాజ్య
కలితపట్టాభిషేకైకజలము తలప.

గీ. స్మరణఁజేతుము మిము రెండుసాధనముల,
స్మారకదినంబు జాతీయవార మొకటి;
తీర్థములలోనఁ గడుఁ బుణ్యతీర్థ మగుచుఁ
గ్రాలుచున్నట్టి “జలియనువాల” యొకటి.

నందనందనా!

[పాలూరి సీతాపతిరావుగారు]
(లలితకవితాకుటీరము)

గీ. నీలవారిధరశ్యామ నీరజాక్ష
నకలకల్యాణగుణధామ సరసనామ
పాలితాఖిలసురజాల భవ్యశీల
సతతము నిన్ను స్మరియితు స్వాంతమము.

ఉ. శ్రీవనజాననాదిసుర
కేళిరపూజిత మై సమస్తశో
భావహ మై త్రిలోకజన
వందిత మై శ్రీతరక్షణంబు నై
పావన మై తన ర్చెడుభ
వచ్చరణాంబురుహద్వయంబునే
భావమునం దనారతముఁ
బాయక కొల్చెద నందనందనా!

గీతా

ఈశ్వరీ

ఇది వసంతాగమంపులేయిగురుజాడ,
ఇది యరుణరాగపులకిత, మిది యనంత,
మిం దడుగు జార్చుచుంటి, వెంటేని ధన్య
తమమవు గదమ్మ, అవని గీతామతల్లి!
నవనవోస్మీలరాగ మందాక్ష వై, న
వోధవై, మందయానవై, ఉదయకేళి
కొఱ కెచటికేగుచున్నావు? ఎఱుంగరాని
తలఁపు లివిమాకు, మధురగీతామతల్లి!
పుపుటడుగుత్రోవ—నీచన్నపాడుపుటాశా—
నిగనిగలు జాజావారు లేనగవుచాయ
నంటి, నీనీడ నంటి, వెన్నంటు చుంటి,
దాఁకొనకు మమ్ము, ఉదయగీతామతల్లి!

మానుష్యులుదేనివలన బ్రతుకుదురు?

టాల్ స్టాయిగారి కథ

(ఒక హైందవ యువతీమణి)

నైమను నొక చెప్పలగుట్టువాడు భార్య బిడ్డలతో నొకచిన్నగుడిసెలో కాపురముండెను. ఆతడు కష్టపడి సంపాదించునదియే జీవాధారమై యుండెను. కూలి తక్కువయు, ఆహారము ప్రియము నగుటచే నేదినమున తెచ్చినపైక మాదిననున కు సరిపోవుచుండెను. భాగ్యభర్తలరువురకును కష్టకొనలు తొక్కటే గొట్టి చర్మముండెను. ఆదియు చినిగి పాతవగుటచే చాలకుండెను. రెండునవత్సరములనుండి కొనవలెనన్న పైకము మిగులకుండెను. కీతకాలమునకు పూర్వమే నైమను కొంత పైకము నిలువ చేసియుండెను.

ఒక దినమున చర్మము కొనటకై పట్టణములోనికి బయలుదేరినను, గ్రామస్థు లీయవలసినపైకమిచ్చినచో చర్మములు కొనవచ్చునని యతడు యిట్లు బయలుదేరి యుండెను. ఒక నేర్వగానియింటికిబోయినిలువ నతడుగ్రామమున లేడనియు, పైవారమునక తప్పక పైకము సద్దబాటుచేయించెదననియునతని భార్య చెప్పెను. ఇంకొకవ్యవసాయదారునియింటికిబోవనాతడు తనవద్ద పైకము పూర్తికలేదని కొద్దిపైకమే మిచ్చెను. ఏమి యయితోచక మరిరెండు యిండ్లకు బోయి ప్రయోజనములేక విడిగి కొనవచ్చున పైకముతో తాగి నైమను యింటివారి బట్టెను. దారిలో నొకడు చెప్పులు బాగు చేయుమని యాయనని తీసికొని పోవుచు తనలో తా నిట్లని తలపోయుచుండెను.

“గొట్టె చర్మములలేక పోయినను నాకు చలిలేదు. త్రాగిన సారాయమున్నను యెముకలలోనికి ప్రవేశించి నేడి మికులుగ జేసినవి. నాకింక చర్మము లేకున్నను జరుగును! కానినా భార్య విచారించును. పనిచేయించికొని పైకమిచ్చుట కిష్టవసాయగాండ్రు పంజేసేందురు. పాపము! పైకములేదట! భూములు పశువులు నుండియున్న వాళ్ళ, యిట్లు యిబ్బంది పడుచుండ నాగతి యేమనవలయును? నేను నిలుచుచోటునందుమాత్రము నాకు హక్కుగలదు. నేను కష్టపడి సంపాదించునదియే జీవనాధారము. ఒక్కదినమున విక్రంతి తీసికొందున్న జరుగుదు.”

ఈ విధమున తలపోయుచు నాత డావీధిమధ్యపునకు వచ్చెను. తలయెత్తించుచుండి యచటనున్న యొక నిర్జనగృహ ద్వారమున నేడియొల్లెగనగుచుండెను. కనుచీకటిలో ప్రాణాపశ్చిష్టుడైన మానుష్యునిగాదానిని పొల్కుగల్గెను. మరియొ చర్మరగ బోయి యానునమ్మడు వస్త్రహీనడని తెలిసికొని, యచటికి బోయిన కీడుమాడు ననుభయమున పరుగెత్తసాగెను. ఆమనుష్యుని నెవరో చంపిపడవేసి యుండురని నైమను ననుకొనెను. కొంతదూరము పోయినవెనుక నైమను వెనుకకు తిరిగి చూడ, ఆనునమ్మడు లేచుచుండెను.

తనలో నడగియున్నప్రేమ తన్ను వెనుకకు మరల్చెను. చలిచే వధకుచు ప్రాణాపశ్చిష్టుడుగ నున్నవానిని, రక్షించుకొరక గలిగెను. అతడు దొంగయే యనుకొన్నను తనవద్దనున్న పైకము స్వల్పము. అతడు జీవములతో నుండునట్లు తెలిసియుండుటచే ఆనూతనపురుషునియొద్దకు వచ్చి పరీక్షించెను. చలికి కొయ్య బారి యుండునని నైమను గ్రహించి వెంటనే తాను ధరించిన చొక్కాను తీసి యతనికి కొడిగెను. తనవద్దనున్న చెప్పులు గూడ సరికాళ్లకు దొంగుగ సరికి శరీరమునకు కొంచెము ఉష్ణము గలిగి ముఖమున జీవకళ లగుపడెను. ఒకచేతికి తనచేతిని చూచుచు మగనిచ్చి రెండవచేతికి తనచేతిలోని కట్ట నొసగెను.

“చలి యధిక మగుచున్నది. పోవుదమా?” యని నైమను నడుగ, యా నూతనపురుషుడు మెల్లగనడుగులు వేయసాగెను. అతడు ఒక్కసారి యతి దీనిమైన తన చూపులను కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నైమను వైపుకు మరల్చెను. నైమనుకు మనస్సు మెత్తబడెను.

“నీ కేకలేకుదవు?” అని నైమను నడిగెను.
“నా దీప్రాంతము గాదని యతడు జవాబియ నైమను మరల “నీనిక్కడి కెట్లు వచ్చితి” వని యడిగెను.
“చెప్పరాదు.”
“ఎవరైన నడించెరా?”
“భగవంతుడే క్షీంచెను” అని యతడు బదులుచెప్పెను.
“వినచో భగవంతునియజ్ఞ నెరవేరవలెను; ఎచ్చటికి బోయెదవు?” అని నైమను నురల నడిగెను.
నూతన పురుషుడు “ఎచ్చటికైన నొక్కటియే” యని ప్రత్యుత్తరమిచ్చి యారకుండెను.

అతని మానమునకు నైమను వింత పడెను. అంగ సౌందర్యమును జూడ నొక యనాధారపురుషుడుగ కన్నడుటచే దొంగ కాదని నిశ్చయించుకొని నైమను మెల్లగ నడిపించుచు నాతని తన గృహమునకు తీసుకొని పోయెను.

2-వ ప్రకరణము.

మెట్రియోనా (నైమనుభార్య) ఆ దినమున వేకువజామున లేచి పుల్లులొట్టి, నీళ్లు తెచ్చి, పిల్లలకు భోజనముపెట్టి తాను భుజించి యాదినమంతయు తీరిగనేయుండెను. రొట్టె యింకను పెద్ద ముక్క యున్నది. నైమను పగలు పట్టణములో భోజనము చేసినచో రాత్రికి కొద్దిగనే భుజించును. ఈ రొట్టె యింకొక దినమునకు సరిపోవును. అని యనుకొనుచు ఒక చినిగిన చొక్కాను కుట్టుచు కూర్చుండెను. పట్టణములో తనభర్త చర్మములు కొనుమించునని తలచెను.

“నాభర్త నట్టి యమామకుడు. ఎంత చిన్న సిల్లలైన నాతని మోసము చేయవచ్చును. కాని యత డొకరిని మోసముచేయ జాలడు. అతడు మాకున్న రెండు చొక్కాలను తీసుకువెళ్లెను. కావున నాకు చలి బాధ యెక్కువగనున్నది. నాభర్త యాలస్యముగ బయలుదేరినను యీసరికి గృహమునకు తిరిగి రావలసి నది” అనియనుచుండగానే నడవలోచెప్పడుటచేనాదనిచొక్కాకు గ్రుచ్చి లేచి వాకిటి తలుపు తెరచెను. అచ్చట నైమను తలకు టోపీయైనతని యొకనితో నిలబడియుండుట చూచెను. సారాయము వా స న కొద్దిగ నా మె కు త గు లు ట చే మరి యొక త్రాగుబోతునుగూడ తీసుకొనివచ్చెనని యామె తలచెను. వారిరువురును లోనికిబోవ మెట్రియోనా మెల్లగ నాలోచించుచు లోనికిబోయెను. ఆనూతనపురుషునికి తలకు టోపీయైనతనియొక శరీరముకు వస్త్రములుగూడ తనభర్తయే యిచ్చెననియు తెలిసికొనెను. నైమను టోపీ, చెప్పులుక్రిందపడవేసి యొక కున్నీలో కూర్చుండి మరియొకదానిలో నా క్రొత్తవానిని కూర్చుండజేయెను.

భుజించుటకేమైన యిమ్ముని నైమను భార్యవైపుకు తిరిగి యడిగెనుగాని యామె ప్రత్యుత్తరమియక వారివైపుకు కఠినముగ చూచుచుండెను. భర్త సారాయముత్రాగి మరియొక త్రాగుబోతును వెంటకొనివచ్చెనను అనుమానమువలన మనస్సున ఆమెకు క్రోధము ద్విగులమయ్యెను. నైమను, ఆయాగ్రహమునకు లక్ష్యముచూపకుండ నామెతో మరల “మాకొరకేమియు నండ లేదా?” యని యడిగెను.

మెట్రియోనా యాగ్రహమింక మనస్సులో నిమగ్న లేదు. పొంగి యొక ప్రవాహమున నైమనుమీదికి వచ్చెను. “నండితినిగాని మీకొరకుగాదు! నీవు మతిబోవువరకు తాగినట్లు న్నావు. చర్మము గొనుటకుబోయి యెందుకు పనికిరానియొక దిగంబరిని గొనివచ్చితివి? తాగుబోతుల కిచ్చట భోజనములే” దనెను.

“మెట్రియోనా! బుద్ధిహీనురానివలె నేల వాగెదవు? అతడు చలిచే బిగుసుకొనిపోయి చావు ప్రతుకులు లేలని సితిలోనుండ తీసికొని వచ్చితిని.”

“పైకవంతయు నేమి చేసితివి, మందుగ జెప్పు?” మని మెట్రియోనా యడుగ నైమనుపైకము తీసి బల్లమీద పడవేసెను. పైకము జాగ్రత్తపరచి “త్రాగుబోతులను, దిగంబరులను వెంట తీసుకు వచ్చినచో నెట్లు జరుగును? మనకే జరుగుట కష్టముగ నుండ ఈప్రపంచములోని అనాధులకును, అప్రయోజకులకు నేను పెట్టజాలను. నీవు త్రాగుబోతువనియే నిన్ను వివాహ మాదనని చెప్పియుంటిని” అని యామె యేమేమియో గొణుగుకొనుచు కోపోద్రేకము నడచికొన ప్రయత్నించెను.

మర్యాదస్థుడై యైనచో నాతడేల యిట్లు దిగంబరిగ నుండునని యామె తలచెను. భర్తనడుగ యతడు “నేను చూచుగరికి మంచువలన బిగిసికొని, ఆకలివలన శోష వచ్చి పడి యుండెను. సమయమునకు నేను బోనిచో నతడు చనిపోయి యుండును. నేను నాదుస్తులను తొడిగి తీసికొని వచ్చితిని. మెట్రియోనా! కోపమువలదు. మనమందర మేదేని యొక దినమున చావవలసిన వారమే.” అని యామెను సమాధానపరచెను.

ఆమె యా నూతన పురుషునివైపుకు చూచెను. అతడు చేతులు ముడుచుకొని బల్లమీద తలనానికొని మనస్సులోని వ్యాకులలను చూపు మానమున దాల్చియుండెను. నైమను, “భగవంతునిమీద నుండుభక్తికి నిదర్శనముగనైన యతనిచే స్వస్థింపబడిన వారిమీద ప్రేమను చూపుము.”

మెట్రియోనా మనస్సుపైకికి శాంతించి లోనికిబోయి మిగిలియున్న రొట్టెయు కత్తులను వారియొద్ద బల్లమీద నుంచెను. రెండు గిన్నెలలో సారాయముగూడ బల్లమీద పెట్టెను.

నైమను కత్తితో ముక్కలుకోసినతరువాత యిరువురును భుజించిరి. అప్పటికి నామె మనస్సున బాటసారియందు ప్రేమ యంకురించెను. అతనిముఖ మప్పటికి లేజోవంతమై తలయెత్తి యామెవైపుకు చూచినవెన్ను.

భోజనమైనతరువాత మెట్రియోనా బాటసారి నిట్లు ప్రశ్నించెను.

“ఎక్కడనుండి వచ్చితివి?”
“నాదీ ప్రాంతముగాదు.”
“ఆ వీధి కెట్లు రాగలిగితివి?”
“చెప్పవలను పడదు.”
“ఎవరైన నిన్ను క్షీించిరా?”
“భగవంతుడే నన్ను క్షీంచెను.”
“దిగంబరివిగ నుంటివా?”

“కొయ్యబారి స్వూహాలెయక చచ్చుటకు సిద్ధముగ నుండ సిద్ధ నాకు వస్త్రములిచ్చి రక్షించెను. తరువాత నీవు భోజనముపెట్టి ప్రాణములు కాపాడితివి. ఆనర్హేశ్వరుడు మిమ్ములను రక్షించును.” అని యతడనెను.

మెట్రియోనా అదివరకు కుట్టినయొక చొక్కా, రెండు బులులు ఆరనిచ్చి వాటిని దొడిగికొని పొయ్యివద్ద వెన్నగ పండుకొమ్ముని చెప్పి తాను భర్తవద్దకుబోయి బయలుదేరినను. కాని నిద్రపట్టలేదు. “రేపటియందయమునకు రొట్టిలేదు. పోయి మార్తావద్ద బదులు తెచ్చెనను” అని మెలకువగ నున్నతనభర్తతో చెప్పెను.

“రేపటిహుట బ్రతికియున్నచో తెల్లవారిన తరువాత చూచుకొనవచ్చును.” అని నైమను బదులుచెప్పెను.

“మంచివానివలెనేయున్నాడు కాని తనపూర్వచరిత్ర నేలయో చెప్పడు.”

“అతని కేవలం కారణము లుండవచ్చును.”

“మన మొకరికి యిచ్చుచుండుముగాని మనకొకరేలయీ యరు?” అని మెట్రియోనా ప్రశ్నించెను. అందులకేమి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకును నైమనుతోచక, పండుకొమ్ముని భార్యను మందలించి తాను నిద్రించెను.

3 వ ప్రకరణము

ఉదయముననే నైమను నిద్రనుండి లేచుసరికి భార్య రొట్టి తెచ్చుటకు ప్రక్కయింటికి బోయియుండెను. పిల్ల లింకను రొట్టిలేకపోవుటవలన గృహమంతయు నిశ్శబ్దముగ నుండెను. ఆనూతనపురుషుడుమాత్రము నిర్భులమైనతనవృత్తిని ఆకాశము వైపుకు మరల్చియుండెను.

నైమను నతని యొద్దకు బోయి కూర్చుండి “మిత్రమా, ఆకలి గొనిన కడుపున కాహారమును, వస్త్రహీనమై యున్న శరీరమునకు బట్టలును కావలయును. అందు లభకష్టపడవలయును. నీకేమి పని చేతనగును” అని అడిగెను.

“నాకేమియు చేతగాదుగాని నేర్పినచో నేర్చుకొనెదను. మగవాండ్రు పనిచేయవలయును. నేమచేసెదను.”

“నీపేరేమి?”
“మైఖలు”

“నీ వృత్తాంతమునస్థులకు జెప్పకున్నను నీజీవనముగడచుటకు నీవుకష్టపడవలయు నేనుచెప్పినట్లుచేసినభోజనముపెట్టి తలదాచితావునిచ్చెదను.”

“భగవంతుడు నిన్ను రక్షించునుగాక! అట్లే చేసెదరు.”

నైమను చెప్పులును ముచ్చెలు కుట్టుటనేర్చు శ్రీసుకాలములోనే మైఖలు నేర్చుకొనెను. అతని నూత్నబుడికి నైమను వింతపడెను.

మైఖలు కొంచెముగ భుజించి యెక్కువగ పనిచేసెడివాడు. పని ముగించి యాకాశమువైపుకు చూచుచు కూర్చుండును. మొదట మెట్రియోనా భోజనముపెట్టినప్పుడు నవ్వెను. మరల నెప్పుడు నవ్వియుండలేదు. ఆనవసరముగ బయటికి బోయిగాని యొకరితో మాటాడిగాని యెరుగడు.

ఇట్లాక సంవత్సరముగడచెను. అతనితో సమానుడగు పనివాడెక్కడను లేదని వాడుక యగుటచే యెంతయోదూరము నుండి చెప్పులు కుట్టించుకొనుటకు జనులు వచ్చుచుండిరి. ఇరువురును దినపెల్లయు పనిచేసినను తెమలకుండెను.

ఒకదినమున నిరువురును పనిచేయుచుండ ధనికుడొకడు మూడుగుట్టుముల బండి నెక్కివచ్చెను. అతనితోగూడ విలువగల దుస్తులు ధరించిన యొక పరిచారకుడు వచ్చి యుండెను. నైమను నట్టి వానిని తన జన్మమున చూచి యుండలేదు! నైమనుకండ్ల కరిగిది వికృతాకారముగ తోచెను.

అధనికుడు గుమ్మమువద్దవంగి, లోనికివచ్చి యొకకుర్చీ లో కూర్చుండి ఈయరువులో యజమాని యెవరనియడిగెను. సైమను ముందుకువచ్చెను. అంతట నాధనికుడు బండిలోని తోలును తెప్పించి “ఇటువంటితోలును నీవెప్పుడును చూచియుండవు. తోలు ప్రశస్తమైనది. జాగ్రత్తగ ముచ్చెలను కుట్టవలయును. నేనుచెప్పనది శ్రద్ధగ విని చేతనైన తీసికొనుము. లేనిచో నావలన కాదని విడంపుము. సంవత్సరములోపల ఆకారము చెడినను కుట్టాడినను నిన్ను కైదులో వేయించెదను.

సైమను మైఖలును పుకటిరిగి తనసంజేహమును తెలియబరచెను. కాని మైఖలుముఖము ధైర్యమును నూచించుటచే తోలు తీసికొనెను. మైఖలుదృష్టియంత, నాధనికునివెనుక నొక మూలకు మరలెను. ముఖము తేజోవంతమై అతడు నవ్వెను. సైమనుఇంట్ల ప్రవేశించినతరువాత నతడు నవ్వుటకిది రెండవ సారి యగుటచే సైమనుకు వింతగదొచ్చెను. ధనికుడుమాత్రము తోవమున అట్లే ల స కి లిం చె ద వు? చెప్ప బాగుగ కుట్టుము” అనిచెప్పివెడలిపోయెను. పోవునప్పుడు గుమ్మమువద్ద తలవంచుకొనుట మరచెను. అందువలన నొకపెద్దశబ్దము తల గుమ్మమునకు కొట్టుకొనుటవలన గలిగెను.

తరువాత సైమను మైఖలుతో “మనమిప్పుడు కష్టమైనపని ఒప్పుకొంటిమి. తోలు ప్రశస్తమైనది గావున చెప్పలు కుదరనియెడల తిరిగి తోలుకొనియిచ్చుసామర్థ్యములేదు. నీవు బాగుగ కత్తిరించియున్న; నేను కుట్టెదను” అనిచెప్పి మైఖలు తోలును మధ్యమడచి కత్తిరించెను. మెట్రియోనా యాత నిపని రెప్పవాలకు చూచుచుండెను. తనభర్త కత్తిరించు నట్లు తడు కత్తిరించుటలేదని యామెకుతోచెను. కత్తిరించిన తరువాత నతడు ముచ్చెలుకుట్టక సాదాచెప్పలు కుట్టుటచూచి యడుగుదలచియు సంతోషించుచు నూరకుండెను.

మైఖలు, భోజనసమయమునకు సాదాచెప్పలు సిద్ధపరచియుంచెను. పిలువవచ్చిన సైమను ఆచెప్పలనుచూచి ముచ్చెలు కుట్టుమనిన సాదాచెప్పలు కుట్టింది. చర్మము వృధాయయ్యెను. మరల నిటువంటిచర్మము నే నెట్లు గొనియియగలుగుదును? అని యనుచుండగనే వీధితలుపు తట్టిన శబ్దమయ్యెను. తలుపుతీయ నదివరకు ధనికునితో వచ్చిన పరిచారకుడు గుట్టుముసెక్కి పగర్చుచు వచ్చియుండుటగాంచిరి. సైమనుతనికి సమస్కారము చేసినిలచెను. అతనియజమాని బండిలోనే చనిపోయెననియు తలుపుతీయుననికి శవము క్రిందికి దొర్లననియు నతడుచెప్పెను. అందువలన సాదాచెప్పలు మాత్రమే శవమునకు తోడుగుటకు కావలెననిచెప్పి అదివరకే సిద్ధముగనుంచిన యాచెప్పలను మైఖలీయ తీసికొని వెడలిపోయెను.

4-వ ప్రకరణము

మనుష్యులు దేనివలన బ్రతుకుదురు

ఇట్లు మైఖలు సైమనుఇంట్ల ప్రవేశించి యారు సంవత్సరములు కావచ్చెను. యజమాని కాతనియెడల ప్రేమయధికమై అతడెవరైనదియు ప్రశ్నించుట మానివేసెను.

ఒకదినముదయమున, మైఖలు ఒక కిటికీలోను, సైమను నొక కిటికీలోను గూర్చుండి చెప్పలు కుట్టుచుండిరి. మెట్రియోనా కుండలు సగ్గుకొనుచుండ పిల్లలాడుకొనుతరి ఒకడు కిటికీలోనుండి బయటికిచూచి కేకవేసెను. ఎప్పుడును తలయెత్తి యెరుగని మైఖలు అకస్మాత్తుగ నటు తిరిగిచూచుటగాంచి సైమను వింతపడియెను.

ఒకస్త్రీ యిరువురు కవలలను వెంటబెట్టుకొని వచ్చుచుండమైఖలు రెప్పవాలకుయే వారివైపుకు చూచుచుండెను. ఆమెయు పిల్లలను తీసికొని లోనికివచ్చి కూర్చుండి, “ఈ పిల్లలకు ముచ్చెలు కుట్టగలరా?” యని యడిగెను. మైఖలుండులకు యిదివరకెన్నడును కుట్టలేదనియు కావలసినచో కుట్టుదుమనియు చెప్పెను.

ఆమె “ఈ నలిగియున్న కాలుకు ఒక ముచ్చెయు, రెండవకాలికి మూడును కుట్టినచో యిరువురుకును కవల పిల్లలగుటచే సరిపోవును” అనెను.

సైమను కాలుకొలుచుచు “నీమె యిట్లేపుట్టె నాయని” యడిగెను.

“లేదు. వీరలు పుట్టినవెంటనే తల్లి చనిపోవుచు దొర్లుటచే నీమెకాలు నలిగెను.” అని యామె బదులుచెప్పెను.

మెట్రియోనా “వీండ్ల మీపిల్లలుగారా? కానిచో నెవరిపిల్లలు?”

“నాపిల్లలుగారుగాని నేనే పెంచితిని.”

“ఇతరుల పిల్లలయండింత ప్రేమయా?” అని మెట్రియోనా వింతపడెను.

“నేను వాండ్రు నాపిల్లలుగనే పెంచితిని. నా కొక కొమారుడు గలిగెను. గాని భగవంతుడా తనిని గొనిపోయెను.” మెట్రియోనా మరల వాండ్రెవరి పిల్లలని యడుగ యాస్త్రీ వాండ్రవృత్తాంతము నిట్లని చెప్పెను.

“ఇప్పటి కారు సంవత్సరములకు పూర్వము వాండ్రతలి దండ్రు లొకవారములో చనిపోయిరి. తండ్రి కట్టెలమ్మకొను వాడుగ నుండి యొకదినమున కట్టెలు కొట్టుచుండ చెట్టు తన మీదనే విరిగిపడుటచే యతడు వెంటనే మరణించెను. భార్య గర్భవతియై యుండి నిద్రాహారములు లేక మూడుదినములుమాత్రమే బ్రతికెను. భర్త చనిపోయిన దుఃఖము నోదార్చువా రెవ్వరును లేకుండుటచేతను, తినుట కావరము లేకపోవుటచేతను మూడవదినముననే యతికష్టమున ప్రసవించి చనిపోయెను. ప్రాణము పోవునప్పుడు దొర్లుటచే నీమె కాలు నలిగెను. మరుసటి దినముదయమున నేను చూచుటకై బోయితిని. అప్పటి కా గ్రామస్థుల కీ దుఃఖవార్త తెలిసి యక్కడికి వచ్చిరి. శవమునకు స్నానము చేయించి చెట్టెలో పరుండబెట్టి శ్మశానమునకు తీసికొనిపోయిరి. అచ్చట వారందరూ, “ప్రస్తుతము పని బిడ్డతల్లి గావున నీవు వీరిని పెంచుము. తరువాత నేమేదైన యేర్పాటు చేసెదము.” అనిరిఅప్పటికి నాకొమారున కెనిమిదవ మాసము. పాలు సమృద్ధిగ నుండుటచే యిందుకంగీకరించితిని. రెండుసంవత్సరములు పెరిగి నా కొమారుడు చనిపోయెను. ఈకాలు నలిగిన పిల్ల బ్రతుకదని నిర్లక్ష్యముగ చూచితిని గాని కొన్ని దినములకే జాలిగొని ముగ్ధురను సమానముగ చూచెడిదా నను. మరల నాకు సంతతి గలుగలేదు. మా సిథియు వృద్ధిబొంద నా భర్త తాను పని చేసిన కార్యగారములోనే భాగసుడుగజేరెను. ఈపిల్లలు యింట్ల లేనిది నా కొక నిమిషమైన గడవదు. వారి తోడనే నా యానందము” అని కన్నీటిని తుడుచుకొనెను.

మెట్రియోనా “తల్లితండ్రులు లేకున్నను జీవింపవచ్చును గాని భగవంతుని ప్రేమలేనిది జీవింపజాలము.”

ఇట్లు వీరిరువురును మాటలాడుచుండ మైఖలు వెనుక యడుగుతకాంతి బయలుదేరెను. అతడు ఆకాశమువై పుకుచూచి నవ్వుచుండెను.

5-వ ప్రకరణము

ఆస్త్రీ యిరువురు పిల్లలతోను వెడలిపోయెను. మైఖలు పని మానివేసి భార్యభర్తలతో “నేను పోయెదను. నెలనొసంగుడు. నేనుచేసినతప్పు లేమైన నున్నచోక్షమింపుడు” అనెను.

మైఖలు వెనుక గలిగినకాంతి యధికమయ్యెను. సైమను లేచి “స్వామి, మీరు సామాన్యులు గాక దేవతాపురుషులవలె నగుపడుచున్నారు. ఇంక మిమ్ములను ప్రశ్నించుటకుగాని, మీ స్థితి నడుగుటకుగాని, మిమ్ముల నాపుటకుగాని మే మశక్తులము. మీరు మా యింటికి వచ్చునప్పుడు మానముగానుండి నా భార్య మీకు భోజనముపెట్టినప్పుడు నవ్వితిరి. అప్పుడు మీముఖము తేజోవంతమయ్యెను. వర్తకుడువచ్చి ముచ్చెలు కుట్టుమని చెప్పినప్పుడు రెండవసారి నవ్వితిరి. అప్పుడు మీముఖమున తేజస్సు ద్విగుణమయ్యెను. ఈస్త్రీయిరువురుపిల్లలను తీసికొనివచ్చినప్పుడు మూడవసారి నవ్వితిరి గనుక మీరెందులకు నవ్విసదియు వినగోరెదము.”

మైఖలు “భగవంతుడు నన్ను శిక్షించెను. ఇప్పటికి నన్ను తడు క్షమించియున్నాడు. మూడుసమస్యలు నేర్చుకొనుటకై నన్నీలోకమునకు బంపియుండెను. నీ భార్య భోజనముపెట్టినప్పుడు మొదటిదియు, వర్తకుడు వచ్చినప్పుడు రెండవదియు, స్త్రీ యిరువురుపిల్లలనుతీసికొనివచ్చినప్పుడు మూడవదియు తెలిసికొన గలిగితిని. భగవంతుడు నాకు మూడు సమస్యలు తెలియజేసినందువలన క్షమింపబడితిని తెలిసికొని మూడు పర్యాయములు నవ్వితిని” అని చెప్పెను.

సైమను మరల “భగవంతుడు మిమ్మెల శిక్షించెన”ని యడుగ “అప్పుడే ప్రసవించిన యొక స్త్రీ జీవమును తీసికొని రమ్మని దేవుడు నన్నంపెను. ఆమె నన్ను చూచి ‘ఓదేవదూతా! మూడు దినముల క్రిందటనే నాభర్త మరణించెను. నాకు దిక్కవరను లేరు గనుక నేను మరణించినచో నీశువుల నెవరును చూడరు. వాళ్లకు కాళ్లు నవ్వునరకు నన్ను బ్రతుకనిమ్మని యతిదీనముగ బ్రతిపూరెను. నేనందులకు జాలిగొని వెనుకకు మరలి యాసంగలివిన్నవింప నాజగద్రక్షకుడు నామీద కోపించి ‘నీవు తిరిగి నరలలోనికి బోయి ఆమె జీవముతీసి మూడు సమస్యలు నేర్చుకొని నావద్దకు రమ్మ. అంతవరకు నిన్ను క్షమింపజాలను. మనుష్యునిలో నివసించునదియేది? మనుష్యునికి యివ్వబడనిదియేది?

ది? మనుష్యులు దేనివలన జీవింతురు? అనియన నేను వెంటనే మరలి వచ్చి యాస్త్రీజీవము తీసితిని. మరల స్వర్గమునకు బోవుచుండ దారిలో నొక పెద్దగాలి వచ్చి నన్నుక్రిందికి పడద్రోసెను. ఆమెజీవుడుమాత్రము పైకెగసెను.”

“నేనుక్రింద నొక సాలములోబడి మెల్లగలేచి నీవుచూచిన యాయాశ్రమమువద్దకు వచ్చితిని. తలపులు మూసియుండుటచే నాగుమ్మమువద్దనే తలదాచికొంటిని. చలియన నేమియో యెరుగని నేనప్పు డాభాధకు నిలచలేకపోయితిని. ఆకలి యనునదిగూడ అప్పుడే చనిచూచితిని.” అని మైఖలు తానీలోకమునకు వచ్చిన వృత్తాంతమును చెప్పెను.

భార్య భర్తలరువురును మైఖలుయొక్క నిజవృత్తాంతము తెలిసికొన గలిగినందుల కానందించిరి. భయసంక్రమ మిలితములైన యానందబాష్పము లిరువురుకును రాలెను. మరల నతడిట్లు చెప్పనారంభించెను.

“నీకటిపడిన కొలదియు ఆకలియు చలియు నధికమయ్యెను. ఇట్లు బాధపడుచుండ నీ నవపడితినిగాని నీ కుటుంబ విషయమే యాలోచించుట చూడ నీవు నాకు సహాయము చేయునట్లుగుపడలేదు. భగవంతునికి వెరచి మృత్యుముఖమునకు బోవుచుంటివని నాకు తోచెను. (ప్రేమయున్నచోటనే భగవంతుడుండును.) ప్రేమ శూన్యమై భగవంతుని యనుగ్రహమునకు దూరమై పోయితివి. నీవు మార్గములోనే చనిపోవుదువని తలచి తినిగాని నీలో నడగియున్న ప్రేమజయించి మృత్యువును పారదొలెను. నీవు తిరిగినప్పుననికి నీ ముఖమున నూతన జీవకళ లగుపడెను.

ఇంటివద్ద నీ భార్యయు నట్లే యగుపడెను. మృత్యువామె నావరించియుండుటచే నాకప్పుడు శ్వాస పీల్చుటగూడ కష్టమయ్యెను. నీవు భగవంతునిగురించిచెప్పినత వివారితే యామె మనస్సు మరలెను. అప్పుడు నా ప్రభువు సమస్య తెలిసికొన గలిగితిని. మనుష్యునిలో నివసించునది ప్రేమ యని తెలిసికొంటిని.

ఒక దినమున నొక వర్తకుడు వచ్చి సంవత్సరమువరకు నుండు చెప్పలు కుట్టుమని చెప్పెను. అతనివెనుకనే నా స్నేహితుడైన యొక దేవదూత యగుపించుటచే ఆ వర్తకుడు మారాస్త్రమయము గాకుండ చనిపోవునని తెలిసికొంటిని. తన ఆయుష్ పరిమాణము తెలిసికొను జ్ఞానము భగవంతుడు మనుష్యున కొసగ గలేదని నా రెండవ సమస్యను తెలిసికొంటిని.

మనుష్యులు దేనివలన బ్రతుకుదురును మూడవ సమస్య తెలియక పోవుటచే నింక కొంతకాలము నేనుండవలసివచ్చెను.

ఆరు సంవత్సరములు గడచెను. ఆ స్త్రీ యిరువురు పిల్లలను తీసికొనివచ్చెను. ఆమె వారిని రక్షించిన విధమును విని మనుష్యులు ప్రేమవలన జీవింతురును మూడవ సమస్యను తెలిపి కొంటిని.”

6-వ ప్రకరణము

మైఖలు శరీరము వస్త్రహీనమై మరల రెక్కలువచ్చెను. విశేషకాంతియుతమగు నాలిని శరీరమును చూచుట దుర్బలమయ్యెను. అతనికి కంఠస్థని యాకాశములో నుండియే యనునట్లుగ వారికి వివవచ్చెను.

“అందరును స్వసంరక్షణవలనగాక అన్యోన్యమురాక మువలనగూడ బ్రతుకుదురు. బిడ్డకేమి కావలయునో, తల్లికి తెలియు జ్ఞానముభగవంతుడుమీకొసంగెను. నేను మనుష్యులలో నుండునప్పుడు మీ ప్రేమవలననే బ్రతికితిని. ప్రతివారను ఎవరిని వారు చూచుకొనుటవలనగాక; ఒకరిమీద నొకరికుండు ప్రేమ వలన బ్రతుకుదురు.

భగవంతుడు జీవించుటకుమాత్రము ఆయువు నిచ్చియుండెనని యిదివరలో తలచితిని. ఇంకను విశేషమేమన భగవంతుడు మనకింకను యధికజ్ఞాన మిచ్చియున్నాడు. అతని సృష్టిలోని వారందరును వికమత్యము గలిగియుండవలెనని, ఎవరి యవసరము వారికి తెలుపుటయేకాక, యొకరియవసర మొకరు తెలిసికొనుజ్ఞాన మొసంగెను. ఇట్టి పరస్పర ప్రేమవలన భగవంతుని యాజ్ఞ నెరవేర్చినవార లగుదురు. ప్రేమయున్నచోటనే భగవంతుడుండును.”

అని యనుచు దేవదూత దేవునిస్తుతింపుచు నొకపాలు పాడెను. ఆధ్వనికి గుడినెయంతయు హాక సైమనుభార్య బిడ్డలతో కూర్చిలెను. గుడినెలోనుండి యాకాశమున నొకపెద్ద మంటగలుగ మైఖలు పైకెగిరిపోయెను.

సైమనుకు తెలివవచ్చుననికి గృహమంతయు యధాప్రకారముగ నుండెను. అతని కుటుంబము మాత్రమే విగిరియుండెను.

పూర్వాధునిక విద్యలు ఇంద్రయ్యని దేశాభివృద్ధికి మార్గము

[చరిత్రాని సూర్యారావుగారు]

సృష్టి యనాదిని పుట్టించి, పరమేశ్వరుడు సృష్టియందే సకల జీవరాసులకును స్వతంత్రబుద్ధి, వ్యక్తివత్తా శక్తి ప్రసాదించి యానాడు. ఇంద్రుని ప్రపదార్థములు జంతు, పక్షి, భాతువర్గము లని మువ్విధములుగా వ్యవహరింపబడుచున్నవి. అందు జంతుసంకేతు లనంతములు. మఱియు వానిలో అందజ,పిందజ, ఉద్భిజ, స్వేదజములని వివిధతరగతులు గలవు. ఇవి యెల్ల కేతనములనియు, తరులైపాపాదాదులై నచేతన నులనియుఁ జెప్పబడు చున్నవి. చేతనాచేతన మయం లైన యీ ప్రపంచమునందు మానవుం డభివృద్ధుగా సమస్తకాస్త్రాదులచేతన పరిగణింపబడుచుండెను.

చరిత్రాని సూర్యారావుగారు సృష్టియందు ఏ యితర జంతువునకు లేని మహత్తరమైన బుద్ధివిశేష మొకటి మనుజునందావిర్భవించి యున్నది. అబుద్ధిని తన జ్ఞానసంపత్తిచే వికసింపజేసిన కొఁది మనుజున కందరానిఫలము లేదని బుద్ధి మదగ్రగణ్యులై యెరిగిన విషయమై. సమస్తము లను ఇహ సౌఖ్యసంపదమును పరసౌఖ్యమునకు సచ్చిదానందపరిణామాలా భారములను ప్రధానసాధనములు ఈ జన్మమునందే లభించును. అక్కఱించునది “మృత్యో మానసో దేహో దేహీనాం తుల్యం నరః” మానవదేహము లభింపజేసినది; జీవుడు తుల్యభంగు యందు కావున నీ జన్మమునందే ముక్తిపదవి సాధించుట కనువైనది. “వైశంపయినాథం” అని చెప్పబడుచున్నది. “సౌఖ్యసంపదల కాశరము బుద్ధిసంపదను సన్మార్గమున నుపయోగించుచునుజుడు పశుతుల్యుడుగా పరిగణింపబడుచున్నాడు. “అహంసాధియ...”

జ్ఞానేహీనః పశుభిస్సమాః || అని యీ బుద్ధివిశేషము తప్ప మనుజులకు పశువులకు తారతమ్య భేదములేదని చెప్పబడుచున్నది. ఈబుద్ధివిశేషముచేతనే మున్ను పరమమార్గభోగములుగానున్న దేశవాసు లిప్పుడు అఖండసామ్రాజ్యధురంధరులై వెలయుచున్నారు.

మనొకప్పుడు సర్వవిషయములందును అత్యున్నత స్థితి నంది నాగరికగ్రగణ్యతను గాంచిన దేశము లిప్పుడు నామమాత్రావిప్లవము లై యుండుట తటస్థమయినది. దేశము క్షిప్రాధికారిగానుండి చింపిరిగిండ్లను ధరించిన చరిత్రులు రేపు రాజైవలగలడు. నిన్న చక్రవర్తిగా నున్నవాఁడు నేడు తన తిండిలేక దరిద్రుడు కాగలడు. ఏది కాళ్ళింబు? అక్కఱించునది లోకానుభవము గల మనమూర్ఖులు “అనిత్యాని కేరీ రాణి, బిభేషానైవ కాశ్వతేః, నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః ధర్మస్య త్యక్తతాగతిః” అని శరీరం బనిత్యంబయ్యెను, విశ్వరూపు మ కాశ్వతేఃబనియు గావున కాశ్వతేఃపౌత్రము నిచ్చు మోక్షమునకు ప్రయత్నించవలయునని కాస్త్రబోధన మొనర్చియుండిరి. ఈ ప్రపంచపు మార్పుదైవస్థయనడు. ప్రకృతిని సర్దికమనుడు. ఏది యనుకొనినను మానవ జన్మసౌఖ్య స్వాతింత్రములను బడయుటకు జతనము సలుపుట ప్రయత్నికే విధి. ఒకే బాతిగాని, ఒకే దేశముగాని సర్వకాల సర్వావస్థలందును తామే యధికారులై సమస్తసౌఖ్యసంపదలను అనుభవించవలెనని భగవత్సంకల్ప మెన్నటికినిగాదని ప్రాపంచికచరిత్రను దిలకించినవారలై గును విస్మయముకాగలదు. ఎంతకాలము మనుజుడు సద్భక్తి పరాయణుడై, ఆధ్యాత్మికబుద్ధితత్వగ్రుడై, తనవిద్యుక్తధర్మ ప్రకారము సంపదించునో అంతకాల మతః దానందసౌఖ్యమనభవించుచునే యుండును. తద్విద్యుక్తములై ఆతనికుప్రపహేతువులు. కనుకమనుజుడు తనబాహ్యుండంబరసౌఖ్యంబుకాలవశేబున గాంచకపోయినను ఆత్మనందసౌఖ్యంబు లనుభవించును.

శ్లో|| కింవేదైఃస్మృతిభిఃపురాణపక్షైః కాస్త్రైర్మహావిష్టైః
స్వర్గగ్రామకుటీనివాసఫలైః కర్మక్రియావిధిమైః
ముక్త్యైకం భవదుభిభారరచనావిధ్యంపకాలావలం
స్వాత్మానందపదప్రవేశకలంకేషావణిగ్మృతయః.

(826 వేదీ. భర్తృహరి.)

వేదములచేగాని, స్మృతులచేగాని, పురాణముల చదువుటచేగాని మిక్కిలి విరివిగల కాస్త్రములచేగాని, స్వర్గ మనది యొక పల్లటూరియంట కాపురముగురుక్కు స్నానాదికర్మానుష్ఠానములందు ద్రిమ్యురటచేతగాని నేమియు బ్రయోజనము గలదు. పూర్వకర్మములచే పయింబయినోడగూర్చబడుచుండు

సంసారదశఃఖిసమాహులుగలగొనినలె నూలించునదైన యాత్మస్వరూపానందానుభవమును గడించుట యొక్కటి దక్కఁద క్రిననన్నియు. రి త్రవేరపువ్యాపారములతో సాటియే యగును. మనుజుడు తనయందావిర్భవించియున్నబుద్ధిసంపత్తును వికసింపజేయుట ప్రధానసాధనము. విద్య (విద్య అనగా జ్ఞానము. విత్ అనుభావపునండి పుట్టినది) ఈవిద్యగ్రంథవాగ్రూపముల వికసింపవలయు. ఈవిద్య భౌతికంబాధ్యాత్మికంబని ద్వివిధముగ నొప్పుచుండె.

ఇంద్రయ్యగోచరమై, ప్రకృతప్రమాణమై, కేవలము ఇహసౌఖ్యమే ప్రధానముగాగలది భౌతికంబు. దీనినే ప్రకృతి కాస్త్రంబు లనియెదరు. పరోక్షమై కంటికి గానరాకుండైనను ఈ హాజరితమై ఇంద్రయ్యగోచరమైన (పరమాత్మ, జీవాత్మపుణ్యము, పాపము మున్నగువిషయంబు లందు విమర్శింపబడును) సంగతులనుచెలుపును ననుమానాదిసాధనంబులచే నాధారపడి పరమందు బుద్ధిగలిగి వర్తించునది ఆధ్యాత్మికంబు. ఇయ్యవిప్రత్యక్షానుభవవిషయంబుకావు. పెద్దలవాక్యంబులందును, శ్రుతిస్మృతి, పురాణేతిహాసులందు నమ్మకతోఁగూడియున్నవి. మొదటిది కేవలము ప్రకృతికి స్వాధీనత యొందున్నది. రెండవది సాపేక్ష్యమనియుఁ దెలియుచున్నది.

మొదటిదానియందు మనముచేయు ఏకార్యంబునకైన ను దైవతముతో నిమిత్తము లేదు. అంతయు మనప్రజ్ఞయే. అంతయు మన ఆధీనమై. సర్వజ్ఞ జ్ఞీయము బోధించుచున్నది. రెండవది సర్వము దైవాధీనము. మనము నిమిత్తమాత్రులము. “జగన్విశ్వః బ్రహ్మసత్త్వమ్” అనువిప్లవమొనగఁగి పారమార్థిక తత్వసంపదముతో వర్తించుచున్నది. మొదటిదానియందు భగవంతునియందు ప్రతిబింబమునందును కర్తవ్యమూహించి ప్రవర్తించునది. రెండవదానియందట్టిది కానరాదు. ఇది ఆరాజకంబునకు అసంకుష్టికే గారణంబుననున్నది. మొదటిదానికి భాగ్యభోగ్యాభిలాషలకు మితి మేర గానరాదు.

ఎంతకొనినను నింకను ననుభవించవలయుననియే కోరిక. ఆకమ అంతములేదు. రెండవదానియందు తృప్తికలదు. “నోసలన్ వ్రాసినవ్రాలు లెప్పుడుగదా నూతెండ్లు చింతించినకొ...ననజభవుండు వెన్నెన బ్రాసినసొమ్ము ఘనంబో కొంచెమో,విను మరు భూమికినేన లభించునుమేగువు జేరఁబోయినన్,ధన మధికంబు రాదుకదాదేవును మాను ధనాస్యలందు నవ్వననిధి నూకఁదుల్యము గవారి గ్రహించు ఘటంబు నూడుమా?” అనియే “ఎన్ననికి నిజ్జగంబున నెంతఫలము, దైవకృతమగునది వొందుదప్ప కతిని, గారణము గాదు పెనుబ్రావు ఘనని జేరు, చాతకమువాత బడునల్పజలకములు” అనియు మొదలగువాక్యంబులఁజట్టి తృప్తికి పరిమితి యున్నది వైరాగ్యమున్నది. “తృప్తింజెందని వనుజుడు సప్రదీప్యములనైన జక్కఁబడునే,” అను నిత్యాదివచనంబులఁజట్టి తృప్తి కానఁబడుచున్నది. సునల నేజపాశ్చాత్యభ్రమవులకు భౌతికమందు గఱి. ప్రామ్యులకు ఆధ్యాత్మికమందు నమ్మకము. పాశ్చాత్యులమతిమేర. సంఘముమేర. తిలకండలన్యాయముగ నొడొంటికి సంబంధములేదు. ప్రార్థనలచేయువారొకరు. వినువారొకరు. వారు మఱియును కూడిబోధింతురు. మైముప్రకారము జరుగుచుండును. ఇక ప్రామ్యులకు సర్వము కర్మబంధకము. వీరికిని ప్రత్యేకభోధకులందైనను మతమునకును సంఘమునకును అనిసాధావసంబంధము కలదు.

మతము (దైవసంబంధమగునది) ననుసరించని కార్యమే యుండదు. భువి నుద్ధరించినదిమొదలు మరణించువఱకు ఆ బాలగోపాలము మతము ననుగమించియె అభేదమై వర్తించుచుండును. బ్రాహ్మణుడు ఆధ్యాత్మికగురువు. క్షత్రియుఁడెప్పుడును దేశరక్షణార్థము శస్త్రధారియై దేశమును పరరాజులనుండి రక్షించి నిష్క్రంతుకముచేయవలయును. తనధర్మమునంద ప్రపమత్తుడై చరించి విషయప్రసక్తుఁడు కాకుండవలయును.

నేటి కొండలుప్రభువులవలె సౌఖ్యములచాటున విషయ లోలఁడై యుండరాదు. రాజ్యము నాది యను భానముతో నుండరాదు. సంఘముకొఱకు రాజ్యభారమును వహించుచుండవలయును. వైశ్యుఁడు దేశమునందగి వైశాఖంబు యభివృద్ధిని జూచుచు దేశముయొక్క యార్థికస్థితిని బాగుపరచుచుండవలయును. కృషివాణిజ్యాదు లభివృద్ధియులు. శూద్రులు కార్మిక పర్వము. వారు చేయునేవమాడ సంఘముకొరకే యుండవలెను. సంఘము వీరిని భరించవలెను. ఈ నాలుగుజాతులు కలసియే సంఘమని పిలువబడుచున్నది.

పాశ్చాత్య ప్రామ్యులకు మతమునందు పాప్తిమకాంతిర భేదంబు గలదు. మతభేదంబులచేతనే భౌతిక భౌతికంబునందెవలయును. ఆధ్యాత్మిక లభ్యంబునందెవలయును మేరగ నుండవలయును

గదా. ఇక. నుభయవిద్యులకు పాత్రెట్లు కుదురును? వార లభ్య సింపెడు విద్యలు, కేవలము భౌతికముతోఁ గూడుకొని (పర్వ వ్యాపార వాణిజ్యాదుల లెక్కలు) భౌతికప్రధానమై యిహ సౌఖ్యాభిలాషతో గూడుకొనియుండును. ప్రామ్య లభ్యసింప నది ఆధ్యాత్మిక తత్వ (ఇహసౌఖ్యంబులు బుద్ధుప్రాయంబు లనియు, అస్థిరంబులనియు, పరసౌఖ్యంబు కాశ్వతానందపదవి యనియు నద్దానికి చలనంబులేదనియు మొదలగు విశ్వాసంబులతో గూడి వర్తించునది) నందు నిమగ్నమై గుఱు; గోపురదర్శనంబులు, తీర్థయాత్రలు, ముగ్ధులవ్రాతలు మొదలగు మోక్ష మాద్యక మైయుండును. ఇక వారికి వీరికి పాండక్రండివిశ్వాంబరములు, ముద్దుముచ్చటలు, నుందరమందరములు, మమకారము, తృప్తినిలనము, ఈ భౌతికతత్వంబు పాశ్చాత్యులది. విజ్ఞానసాధకము; కామోత్సాహము, మజీరములు కామోహంబులు, నిరహంకారము. తృప్తినిబంధము; లోకంబున ఆధ్యాత్మికకత్వ విచారణమునందు భారతదేశమునకు పెట్టినపేరై యుండెను. ఇక వీరికి వారికి సాందక్రండి? ప్రామ్యులు ఎంత ఉచ్చదశ అనుభవించినను, ఎంత నీచదశ ననుభవించినను ఇదంతయు భగవద్గ్రయేయ నిసమ్మ వర్తించును. పాశ్చాత్యులు తమఅంతర్యంబునగాని, బహిర్గతంబునగాని పారమార్థిక చింతలేక తమ యిచ్చానుసారముగ నే యాప్రపంచము నడుచుచున్నదని యూహించుచు భౌతికప్రయోజనముల కేంద్రీ, ముద్రపాన, వ్యభిచార, వృత్తి గీత మదనవ్యవసాదికాదిద్రవ్యస్థాది పశుకతుహలాయ త్తచిత్తులై, భోగభాగ్యాభిలాషలై మహాసామ్రాజ్యములను స్థాపించియు, పరదేశాక్రమణమును చేసియు (ప్రాచీన రాజ్యములను గ్రీకు రోము పారసీకము మున్నగునవి యిప్పుడు దేమైజ్ఞః ఇట్లు నశించినవే. పెరిక్లిసుకాలమునందు గ్రీకును సీరోచక్ర రికాలమున రోమకరాజ్యంబును అప్రపంచించి. రోమునగరము తలబడుచున్నను సీరోచక్రవర్తి నిత్యుడై వ్యభిచారచుందు మునిగి లేలుచుండెను; పరమార్థచింతలేక భౌతికరూపవ్యామోహమునందు జిక్కుకొని రాజ్యంబు మేరు నూరులేక నంతరింపజేసిరి. భౌతికమే పరమార్థ మయ్యెను.

పాశ్చాత్యులుగూడ ఈమార్గమునే అవలంబించిరి. లోకంబునందు సాధారణముగా ధనమదాంధత, నిరంకుశాధి కార తత్వము మొ.భౌతికవాసలందు సారలాడెనువారల కాధ్యాత్మిక వాసలను స్పృశింపవు. దైవసంపదల ప్రభావ మగమ్యము. ఆధ్యాత్మికంబుల లేని కలింబున వారలెరింగియుండు ప్రకృతికాస్త్రమంతయు యంత్రనిర్మాణములకు వినియోగపడుచున్నది. ముప్పది సంవత్సరములలోగూడెట్టివయ్యారపు రాజ్యసంపదలయొ మూడేడలలో మండిపోయినవి. ఎన్నియో పాత్యులు, క్రూరకర్మ, మరణములు జరిగి వనసంక్షోభమును కలుగజేసినవి. అస్థియూ నానురూపమాత్రాశిష్ట మయ్యెను. ప్రజానాశనకులండు ఎన్నియోలక్షలమైయు విస్తీర్ణముగల రాజ్యము మేలసంఖ్యకుదిగెను. ప్రభువులు మృత్యువర్షరాజవంశజులు రాజ్య భ్రష్టులై క్షిప్రావయునకు దిగిరి. అత్యధికాశామత్తచే నొకసామ్రాజ్యధిపత్యమునకు కంకణముగట్టుకొనిన జర్మను రాజ్య మిప్పుడెట్టి అవస్థ కు వచ్చినది? పర రాష్ట్రము లండే కాక తమ రాజ్య మందును ఎంతో రాజ్యమును గోల్పోయి రిండికి మారమై మహాదుర్లభ ననుభవించుచున్నది. అవతారపురుషుడని అహంభావ వ్యరూపమున మహాప్రగల్భములు పోకిన కైజరుచక్రవర్తి హలందునందు బంధీకృతుఁ డయ్యెను. ఎంతయో విస్తీర్ణముగలిగి, జనాభా కలిగి నిరంకుశాధికారమునకు పుట్టినదైన రష్యా యిప్పుడేమైనదీసకల సంక్షోభములకు పాలైనది. రాజా పధింపబడెను. రాజకుటుంబ మంతరించెను. పురుషులు దిబ్బలైనవి. చిన్నపెద్ద తారతమ్యము లేక దేశ మరాజకమై మాటమర్యాదలేకుండెను. రాజ్యము షీణించెను. చూచితిరా మానవులు పశుప్రాయులైరి. ఆధ్యాత్మిక బుద్ధి లేక భాగ్యభోగములే పరమావధిగ నున్న పాశ్చాత్యురాజ్యము లనుభవించుచున్నభోధ దిలకింతురుగాక! ఏమాదేశ ప్రజలన్ననో ఎందరు పరదేశీయులు చాడినెడలినను, బోమకొనినను, ఏలినను “మీకు ప్రాప్తియున్నది, దైవనిధి యిట్లున్నది. మీరలను భవించనలసినవ్యాభ్య అనుభవింపుడు” అని వారలకునమ్రులై సంక్షోభంబులు చేసి ప్రజాక్షయమునకు బాల్పడక సమయమునకు నిరీక్షించుచుండి ఆధ్యాత్మిక బుద్ధి గలిగి, శారితచిత్తులై, తమ ఆచారాదులు, తమ విద్యుక్తధర్మములు వీడక ఆత్మసామ్రాజ్యమును అనుభవించుచుండురు. భారతీయుల కున్న ప్రధానధర్మమిదిను (ఆధ్యాత్మికతత్వము). భగవంతునిచే నిర్మింపబడిన సృష్టి యంతయు నెల్లప్పుడు అపంద మనుభవించవలయు ననియే కోరుచుండును. (పశేషము)

అఖిలభారతచక్రాసంఘము ఆంధ్రశాఖ, గుంటూరు 23-11-26

సర్కులరు

తమతాలూకు 20-9-26 తేదీతో అంతముయ్యే సంవత్సరపు ఆడిటు నివేదికతో కూడ నిలువసగుకు జాబితా తయారు చేసి పబర్చుతి పంపవలసియున్నది.

ఈ క్రిందపంపిన లెక్కప్రకారము ఖద్దరు తయారుచేయు చినచో నాణ్యముగానుండును. అంతకుమించిన పుంజం పెట్టి నచో శ్రేష్ఠము. దీనికితగ్గించిన బట్టనిలవనేరదు.

Table with 8 columns: నూలునెంబరు, బద్దలసంఖ్య, పెట్టెగర, వెడల్పు, పుంజం, దిగుమతి, నేతముజూరి, అసలుధర. It contains data for three groups of items (10-12, 13-15, 16-18, 19-21).

మరొకలములు 3, 7, 8, పాటించ నవసరములేదు.

చిత్తగించవలెను

కవుతా వెంకటచలపతిరావు, కార్యదర్శిగాను.

కాంగ్రెస్ అభ్యర్థుల విజయోత్సవము

అనంతపురమండల వాసులకిరపున, మద్రాసు శాసనసభకు ప్రతినిధులుగ ఎన్నుకొనబడిన శ్రీయుతులు, సి. ఓబిరెడ్డి, సి. నారాయణరెడ్డిగార్లను సన్మానించుటకై, కొనకొండగ్రామమున 21 వ తేదీ, ఆదివారం, ఒకగొప్ప పభజనపబడిను సభాహోదకర్తలను శ్రీయుతులు ఆదవేసి బండయ్య, ఆంజనేయులు, లాలియ్య, నారాయణయ్యమొదలగువారు, సభవాగినందరిని మిక్కిలి మక్కువచే సత్కరించి మహోత్సవభోజన భారాహారాదివసతులచే కడుత్తులంజేసి సభను జయప్రదముగ జరుపగలిగిరి.

అదివారం ఉదయమున ప్రతినిధుల పుష్పమాలాలంకృతుల కేసి శ్రీగాంధీచహాత్ములపలముతోను జాతీయపతాకముతోను మంగళవాద్యములతోను జయజయధ్వనలతోను సభితులెల్లరును మహానందపూరితులై యూరేగింపుజేసి, సభామండపమునకుకుదించి యిష్టాగోష్ఠిప్రసంగములు గావించిరి. శ్రీ ఓబిరెడ్డిగారు అనంతపురమండలము ఎన్నికలైనతోడనే మార్గుర్యయై మొట్టమొదట యుగపురిని కాంగ్రెస్ అభ్యర్థుల నెన్నుకొని కాంగ్రెస్ నకు గల సంపూర్ణవిజయ నూచనను ప్రవరించినందులకు యామండల ఓటదలందరును ప్రభుప్రభంసనీయులని సాగడిరి.

తామిరువురును కాంగ్రెస్ అనుజ్ఞ సాదలందాల్సి ప్రజాహితీకరకార్యాచరణప్రయత్నిములంద ఓక్ష వహించియుండు మని చెప్పిరి.

మరల మధ్యాహ్నము నుమారు రెండున్నరగంటలకు సభ సమావేశమై ప్రతిగ్రామమునకు కాంగ్రెస్ కమిటీల శేర్షరమకొని రాజకీయవిషయములను దేశపరిస్థితులను మనకర్తవ్యమును దెలుపగల తెనుగుపత్రికను దెప్పించుకొని చదువుచు నితరులకు బోధజేయవలె ననియు గ్రామ గ్రామమునందును రాలములను సెలకొల్పి నిరుపేదలకు కొంతవరకైన పనుల సభిన్యధిచేసి శుద్ధ

ఖద్దరున ప్రస్తుముల నె ధరించుచు దేశముఖ్యపరిశ్రమను కాపాడుటకును దేశదారిద్ర్యమును పారదోలుటకును తోడ్పడి పుణ్యము కట్టుకొని కృతకృత్యులు కావలెననియు, ప్రతిగ్రామమునకు ధర్మధ్వజము నాటుటకై, క్రూరమును వైషమ్యమునకు అనునపాపకృత్యములను బాపుటకై కాంగ్రెస్ పరిశ్రామమున ముఖ్యులును అభిమానులందరును చేరి స్థాపించుకొన్న కమిటీద్వారా త్రాగుడును మామటకు నానావిధ కాంతి ధర్మముతంగముల గట్టిపరీక్షను చేయుచు రానలెననియు ఆ స్పృహ తాదోష మతిముఖ్యముగ బాప ప్రయత్నములు జరుపవలెననియు మానవులను భారతీయులను హైందవులను అయి మనదేవతలనె కొలచు నిన్నుకాతులవారు చతుష్పాదమృగములకన్నను పక్షులకన్నను యెక్కువైనవారె గాన నారికిని శుభ్రతను గురించియు దేశపరిస్థితులగురించియు యితరవిద్యులను గురించియు బోధించుచు భావోదయము గావించవలెననియు రాబోవు తాలూకా జిల్లా బోర్డుల ఎన్నికలకు పూర్వము గ్రామ కమిటీద్వారా సలహాల నంపి జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీవారు నియమింపబోవు అభ్యర్థులనె యెన్నుకొని నిష్కర్షణ నిరాధారదుర్భిప్రాయ భావములను బాపుకొను కొన్ని పరస్పర నిబంధనల శేర్షరమకొని తద్వార గ్రామనిర్మాణ కార్యక్రమమునకు పట్టుదలచే త్యాగ సాహసపథై ర్యారులు గలిగి పోరాడుచు రావలెననియును నా నా విధములుగ సభితులతో ముఖ్యులందరును సుమా రెనిమిది యువన్యాసములు గావించి సమావేశమైన గ్రామముల నందరిని కన్నులు దెరపించిరి.

ప్రతిగ్రామమున తరపునను యిద్దరు ముగ్గురు ప్రముఖులు లేచి గత ఆశ్రయలకు ఎగచి యిక్రమంచు చేయదన పనుల గురైరిగితి మనియు మొట్టమొదట రాలముల సెలకొల్పి "శుద్ధ ఖద్దరు" ధారామొనర్చి తక్కినపనులకు ప్రయత్నములు మనఃపూర్తిగ చేయుచుమనియు బహిరంగసభయందు నాగ్రాసము లానర్చిరి. కమిటీల శేర్షరమలకై శాసనసభా సభ్యులను మండల కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిని అనతికాలములోనే ఒకతూరి గ్రామ గ్రామమునకును సచ్చి పాపలెనని కోరిరి. యం. యల్. సీలకుమార్ అనకాళ మున్నపుడెల్ల కొంతకొంత ప్రచేతమునందు జిల్లాసంకేతు తిరిగి జనసామాన్యకష్టసుఖముల విచారించు మని చెప్పిరి. మరియు అట్లు తలపించని సమయముందు గ్రామములు తెలుపుకొనదగు విషయము లేనైన నున్న మహాజరులద్వారా జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీకిని యం. యల్. సీలకుమార్ తత్పందర్శ మనస్యయించు డిపార్టుమెంటు అధికారులకును తెలుపుచు పత్రికా ముఖమునకూడ ప్రచురింపగోరిరి. సభ జయజయధ్వనములతో సుమారు రైదున్నర గంటలకు ముగిసెను.

తిరునాటి ముఖ్యులను సభకు లెల్లరును పుష్పమాలాలంకృతులుగావించబడి జాతీయపతాకముతో కూడి ఫోటో తీయిం

చబడిరి. సభాహోదకర్తలచే సన్మానింపబడి యెచ్చటివారచ్చటికి వెడల నారంభించిరి

కాంగ్రెస్ యం. యల్. సీలందరును తమ తమ జిల్లాలయందు పర్యటన మొనర్చుచు దేశభిమానుల నందరిని పై సందర్శముల హెచ్చరించుచు గట్టి పరిశ్రమ సభాపనాగిరేని అనతి కాలములోనే గ్రామగ్రామమునందును నిర్మాణ కార్యక్రమము చక్కగ జరుగగలదను శుభమాచనను నమ్మకమును వైసభ కలగజేయుచుండుటంబట్టి "స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభాసభ్యు" లందరు అయినను వైకార్యమును నెగవేర్చుచు తమతమ జిల్లాలయందు ప్రతి ఆరు నెలలకాలములోను యెంతెంతవని కొనసాగింపగలిగినదియు జిల్లా గాంప్రీయకాంగ్రెసువారికి రిపోర్టులుబంపియు పత్రికాముఖమున ప్రజలకును తెలియబరచుచుండుట ఆ త్యాగశక్తికవనియు అట్టివారె మరల శాసనసభలకు కాంగ్రెస్ వారిచే నామినేటు చేయబడుటకు అర్హులగుదురనియు నొక్కిపక్కాణించుచున్నాము. ఈవిషయమున ప్రావింషియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీవారు శ్రద్ధవహించుటగక!

శ్రీ భగవానుడు ప్రతివారికిని పై కార్యక్రమవిధులకు శక్తి నొసగుక! యని ప్రార్థించుచున్నాను.

టి. కృష్ణారావు సంతకము

మద్రాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది) గుంటూరు తెనాలి స్టేషనులకు మధ్యను రేపల్లె తెనాలి స్టేషనులకు మధ్యను పోవుచున్న బండ్లు అన్నిటియందును ఇంటర్ మీడియేట్ తరగతి ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ప్రత్యేక పెట్టెలు 1-12-1926 తేదీనుండి ఏర్పాటుచేయబడును. అయితే మొదటి, రెండవ తరగతులవారికి ప్రత్యేకస్థలము ఏర్పాటుచేయబడియుండలేదు. ఈ ఏర్పాటుతో కూడ ఇంటర్ మీడియేట్ తరగతి పెట్టెలు తెనాలు, తెజనాడ స్టేషనులకు మధ్యబోవుచున్న నెం 153, 154 రుల బండ్లకుకూడ 1-12-26 తేదీనుండి యే చేర్చబడునని తెలియజేయడమైనది.

Advertisement for 'Rukmini Kulkarni' featuring an illustration of a woman and text in Telugu. The text mentions 'Rukmini Kulkarni' and 'Rukmini Kulkarni' with various details.

నరముల అతి బలహీనతచే గలిగిన మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులకు ఆత్యద్భుతనివారిణి

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుటచే గలిగిన అతివరముల బలహీనతచే నాకుండిన మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిని ప్రస్తుతిము చెన్నపురి మైలాపూరు సెంట్రాల్ మనందు డికోపెరా రియూ ఏధిలో ఆల్బర్టులాడ్జి యను గృహమునందుండు సండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు ఆతి స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్సపొందిన తరువాత నాకు క్రొత్తప్రస్థి పలుకెత్తము గలిగినది. పండితులవారికి అనేకవందనములు. నాకు మిక్కిలి చతురతతోను జయముతోను అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేద వైద్యమునకు గొప్పకీర్తి, ప్రతిష్ఠలు కలిగినది. ఇతరవైద్యులచే మరదని వదలివేయబడిన ఆరిమాత్ర వ్యాధిచే గలిగిన కఠినమైన రాచవరుపునుపండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను శేష స్వముగా చూచితిని. వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్న ప్రజలకు సహాయముచేయుటకై పండితులవారికి దీర్ఘాయువు నొసంగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదను.

డి. టి. ప్రకాశం, డి. కమ్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి. డి. ఇన్ కమిట్యూ ఆఫీసు, మద్రాసు, 17-11-24.

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)

నైకలును తయారు చేయుటయందు దొక నూతనపద్ధతి.

వర్తకునికి లాభకరమైనది

స్వంతదారునికి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

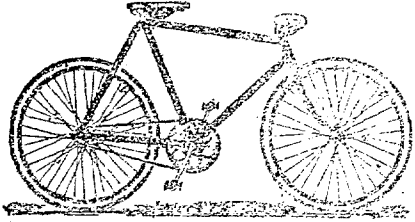
హార్ కూల్పు సైకిళ్లు పలురంగులతో తయారు చేయబడినది.

(విటివ్ వారిచే తయారు చేయబడినది. అమెరికాముగా తయారుగలదు)

చౌకగా విక్రయించుటకు వీలై నది

611

వేరునందు
హార్ కూల్పు

బలమందు
హార్ కూల్పు

1-కి ధర రూ 83 లు మాత్రమే

ఎటువు, ఆకుపచ్చ, నివ్వరంగు, ఊదా, అన్నిరంగులు కలిపిన రంగు మొదలగువాటిలో గలవు.

Sole Agents:—ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co., 9 Broadway, Madras
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

జైనులకర్తవ్యము

మద్రాసు సాహుకారిశేట శ్వేతాంబరి జైనమందిరములో గల, (25 నవంబరు 1925) గురువారము ఉదయము 8 గంటలకు ముని శ్రీ గంభీరవిజయశీ మహారాజ్ గారి ఆధిపత్యమున శివశ్రేష్ఠి, భాగ్యశక్తిరత్న (వైద్రాహబాదు) గారివలన వైదికయమగు నుపన్యాసముగావింపబడెను. ముఖ్యముగా నుడివిన అంశములేమనగా:— జైనుల ప్రత్యేకజాతివారు కాదనియు ఇంద్రియములను బయంచినచాకే జైనులనియు, ననుచ్యమాక్రతులూ ఈదర్శనమందించుచుండెననియు, అంతిమ అవతారు లనబడు భగవాన్ మహావీరస్వామియు, ఇతనికి మునిమహారాజులూ పల్లెలలోనుండువా రంపరిక హితోత్తరేణమున బాధిత్వములులేక మున్నుపై అందరికి దీక్షాసంకల్పించెననియు, ఆకాలమున అంత్యజులనబడు అహింసయు లక్షణములు జైనమతములో చేరినారనియు, ఈ సంస్కారాదులవలన, మునితారజ, హరిబలు, హరిశేష్టలనబడు మనులు ఆదిహింసాసాంప్రదాయములోని వారని రుజువుపరచిరి.

ప్రస్తుతము అట్టి సంస్కారాదులు భుజనధరించి దీక్షాపథిని ప్రచారముగావించినచో అనేకులు జైనులగుటకు వీలగుననియు అందుకు రీ వంతు అదిహింసయు చక్కని ఆచరణగలిగి భుజకాహారములే దీక్షాగ్రాములకు నిరపడియున్నారనియు, అట్టివారికి మిషనరీలపద్ధతి ప్రకారముగ వ్యవస్థగావించుటకు, కోట్లవలనముగలిగిన నేటులు సాహుకారు భవనహారముచేసి ఒకశత్రుసంఘము నేర్పరచినచో అదిరకాలములోనే దేశము నుదరించబడునని నూచించిరి.

జనాభా లెక్కలప్రకారముగ ఉదయము జైనులసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నదనియు, భర్తయునందు ఉత్సాహము లేదనియు, భవమునంపాదించుటయే తమశీలతాదర్శనని భావించుచున్నారనియు, సంఘములో అనేక మరకర్మము వ్యాపించినను చూచి చూడనట్లు నూరకుండుననియు, స్త్రీలకు భవస్వీకారము లేక, అతిబాల్యవి వా హములు చెలరేగుచున్నవనియు, తమకన్న విద్యలను భవాశయే శ్రీమంతులగు ముసలివై కాచములకు బలిచేయుచున్నారనియు, సుసారసుఖము లేనికన్యలంటినుండి నవ్వుకన్నీళ్లువేసి ధార, జైనధర్మ మహావ్యక్తముయొక్క లేతాశలను కాన్పిచేయుచున్నదనియు, జైనులలో అనేకులు ఇంద్రియబోలుతనవలన జైనులుగానే పరిగణింపబడుచున్నారనియు ఏనుగులైన తమ భర్తృత్వదేశములో ఏదైనా సంస్కరణమునుకరించి బోధించినచో అప్పుడే శ్రావణలలో నుసగునలు ప్రారంభించబడి, తమ భవగురువుబలున బోధగురువులు కవలించుటకు ప్రయత్నములు సాగించెదరని నుడివిరి.

ఆర్యశక్తియే ప్రధానమని బోధించిన ఓజైనధర్మము మహావీరునివంటి లేజక్యూని మదియొకసారి ప్రకటించెనేనీ, ఆర్యగల ప్రతివ్యక్తి నిన్నాప్రయించి తరించునుగాకయని అంతిమ ప్రార్థనతో తమ వ్యాఖ్యానమును ముగించిరి.

తదనంతరము ముని శ్రీ గంభీరవిజయశీగారు వ్యాఖ్యాతయొక్క ప్రతిఅంశమును ప్రమాణాయుక్తముగా ప్రసవరచుచు వర్ణనగారి జీవనములో కొన్ని ముఖ్యాంశములు వివరించుచు వివిధ సభ్యుల నాశ్చర్యమగుటగా జేసిరి.

తర్వాతనే మద్రాసు శివమహాస్థానప్రచారకర మండలియకుషేర సంఘమును స్థాపించవలయునని వర్ణనగారు చేసిన అపీలును మునిమహారాజుగారు బలపరచిరి. జెంటునే వర్ణనగారు మద్రాసులో నుండగానే నియమావళిని సిద్ధపరచవలయునని జైనప్రముఖులు తమయభిప్రాయమును వెల్లడిపరచిరి.

అపై జైనశ్రావణి సోదరీమణులు కాంతిగానములతో సభ ముగించిరి.

సెక్రటరీ శ్వేతాంబరి జైనమందిరము,

సాహుకారిశేట, మద్రాసు.

ఆంధ్రప్రకృతిసభ

ఈనెల 30 వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు యేలూరులో ఆంధ్రప్రకృతిసభ శతవధానులను, సంస్కృతపండితులను, మాతృభాషా పత్రికాసంపాదులను నగు శ్రీమాన్ కాశీకృష్ణ చాట్యులవారి యధ్యక్షతన జరుగును. దేశోద్ధారక శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుసంపాదుగారు జ్వరమువలన రావాలమని వ్రాసిరి. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

నా. హనుమయ్య,

కార్యదర్శి.

ఏల

అది జబకుసుమ తైలము కానుండువలెను

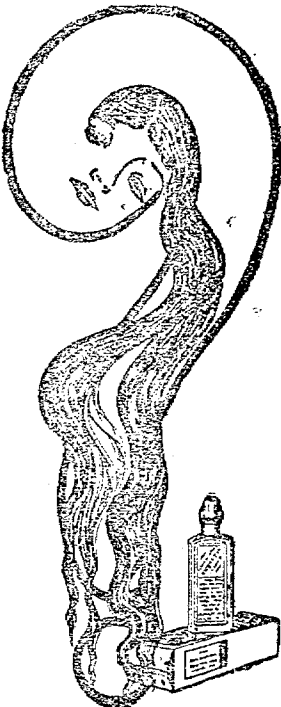
శ్మేతుకల కుడుళ్లను బలపరుచుటకును; శ్మేతుకలు పెరుగుటకు తోడ్పడుటకును, వాటిని అందముగాను, నలుపుగాను, కాంతిగాను చేయుటకును బట్ట తలరాసీయక ఆటంకపరచుటకును; చుండును పారదోలుటకును, మితిమీరి పనిచేయుటవలన గలుగు తలనొప్పి, విషగుడలు, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, నిద్రలేమి మొదలగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును,

2643

జ బ కు సు మ

యందు ఆసిడ్ చేరుటలేదని సుమారు 50 సం॥రములునుండి రూపించబడినది

2643

జ బ కు సు మ
చిన్న బుడ్డి

రూ॥ 1-0-0

పెద్ద బుడ్డి

రూ॥ 3-4-0

C. K. Sen & Co. Ltd.,
29, Kolutola, Calcutta.

ఆయుర్వేదాచార్య యశ. మాధవమేనన్ ఎ. ఎం. ఏ. సి. గారిచే స్థాపించబడిన

తండ్రివిలాసం- "పాల్వం" ములబార్ ఆయుర్వేదిక్ సోసైటీ 107 బ్రాండ్ మహల్.

మిక్కిలు బుడ్డి 1-కి 1-4-0 } ఆ శైలా కెట్-(8½ పైను) { మాత్రల బుడ్డి 1-కి 0-12-0

స్త్రీ సముదాయమున కిదియే పరమమిత్రము

స్త్రీలయొక్క ఋతుశూల సంబంధమైనవియు, గర్భాశయ సంబంధమైనవియు నగు వ్యాధుల నన్నిటిని నిస్సంజ్ఞముగా నిర్మూలము చేయుటయందు ప్రసిద్ధి బొందినది. 2278

వెలువడినది. త్వరపడుదు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిమాది చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

భద్రాచలంపేట నెం 212 న్య. చెన్నపురి.

రైతు

జి. రంగనాయకులుగారు (ఆక్సుఫర్డు)

హంగరీయందలి యుద్ధమునకు ముందున్న సహకారోద్యమము, ప్రభుత్వపు వ్యవసాయ ప్రణాళికల గూర్చి చదువుట చాలాభక్తరము. అనుబంధమునం దనేక సంస్థల నెట్లు ప్రభుత్వము సామింపవలసినదియు తెల్పితిని. ఆ యభిప్రాయముల బలపరచుట కనేక దృష్టాంతము లీహంగరీ చరిత్రయందు కలవు. ఆదేశమునందు మూడు తరగతుల రైతులు కలరు. పదిమంది యేబదివేల యకరముల సాగు జేయుచుకొను భూస్వాములు; మర్యాదగల భూస్వాములు విరుదుండి పదునేను వేల యకరముల గల్గియున్నారు. నూట యిరువది యకరములకు తక్కువ గల చిన్నరైతులు మూడవ తరగతివారి క్రింద దేశపుభూమి యందు సగభాగ మున్నది.

వ్యవసాయపువిద్య:— (1) వ్యవసాయపు అకాడమి లేక విశ్వవిద్యాలయము. ఇది మాక్వారోవార్లో ఉన్నది. ప్రపంచమున గల గొప్ప వ్యవసాయపు మహాకళాశాలలలో నిది యొకటి. ఇచ్చటినుండియే పండితోత్తములు తయారుచేయబడుచుండిరి.

(2) నాల్గు వ్యవసాయ కళాశాలలు మహాప్రఖ్యాతి గాంచినవి. ఇందు మర్యాదగల భూస్వాముల కుమారులు చదువుకొనెదరు.

(3) ఇరువదియొక్క రైతుపాఠశాలలు. ఇందు చిన్న రైతుల యవతులు విద్యాభ్యాసము చేయుదురు. వ్యవసాయము చేయుటందు రెండుసంవత్సరముల చదువందు చెప్పబడును.

(4) అసంఖ్యాకములైన చరికాలపు పాఠశాలలు గ్రామములందు నడుపబడును. ఇందు ఒక్క సంవత్సరము మూడు లక్షలమంది రైతులు విద్యగ్రహితి.

(5) గ్రామ గ్రామమునకుపోవు పాఠశాలలు ఉపాధ్యాయులు, పండితోత్తములు మొత్తము రెండు వందలవంది ప్రజలకు వ్యవసాయ శాస్త్రసూత్రములు, అనుభవము బోధించుచుండిరి.

(6) ప్రత్యేకపు వ్యవసాయక వాణిజ్యముల కనేకములకు పాఠశాలలు కలవు. (అ) పశుచైద్యశాల (ఆ) వృక్షకళాశాల, నాల్గు పాఠశాలలు, అడవిరక్షణ గూర్చి బోధించుటకు (ఇ) పాలు పెరుగు తయారుచేయుట నేర్పు ఒక యున్నతపాఠశాల నాల్గు మిషిన్లూళ్లు (ఎ) వనముల జెంచుట నేర్పు ఒక యున్నతపాఠశాల విను ననమాలివాండ్ర దయారుచేయు పాఠశాలలు, (ఉ) కోళ్లజెంచుట నేర్పు పాఠశాల (ఊ) లేనెట్లెగల జెంచుపాఠశాల, (బు) ఉద్యానవనములందు భూమిపై గడ్డివింజెంచుట నేర్పు పాఠశాల (బూ) ద్రాక్షచెట్ల జెంచుట నేర్పుపాఠశాల, ద్రాక్షపంట పండించుట నేర్పు పాఠశాలలు నాల్గుకూడ నుండెను. (7) వివిధ జిల్లాలయందు, 80 ఆవరక ప్రాయ మైనచేల (Model farms) వానియందు తననన్ని క్రొత్తవిధపు పరికరముల, జిల్లాల ప్రత్యేకముగా ఆర్థికపు క్లిగితల ననుసరించి తగిననుకొన్న మెషినులు, పశువులు, గర్రములుం

చిరి. విదు గొప్ప దేశీయపు కేలను, ప్రజలమధ్య చదువు జేపూటకై యుంచిరి. ఇట్టి కేలకు, రైతుల సంఘములు, వందలకొలది రైతులను ప్రభుత్వపు చాక టికెట్లద్వారా రైల్వేమీద తీసుకొని వెళ్లుచుండిరి. (8) వ్యవసాయపు సర్వచక్రప్రవర్తనశాల, బుడాపెస్టులో, నుండెను. ఈ సంకల నన్నిటిని, ప్రభుత్వమే బలపరచుచు, హెచ్చుభాగము, ధనముచే నిలబెట్టుచుండెడిది.

కేంద్రవ్యవసాయసంఘ మొకటి, రైతులు, భూస్వాములు, పండితోత్తములచే నిండినదానిని, మంత్రికి సలహాలనొసంగుటకై వివిధపరిశోధనశాఖలమధ్య సహకార మేర్పరచుటకై సామింపబడెను. దీనిక్రింద ఈ క్రింది సంస్థలుండెను.

- (1) భూమి బలాబలముల రీతుల పరిశోధించు కళాశాల బుడాపెస్టులో నున్నది.
- (2) శీతోష్ణక్షేతిగతుల జరుపు కళాశాల.
- (3) జాతీయ రసాయన పరిశోధక కళాశాల.
- (4) కన్నులకు కనబడని పురుగుల పరిశోధించు కళాశాల.

- (5) కేంద్రకళాశాల:—విత్తముల పరిశోధనయుటకు.
- (6) మాగ్యరోవర్ నందున్న, పరిశోధనాలయము—వ్యవసాయపు పనిముట్లకు.

- (7) వృక్షములు, మైల గాతి వృద్ధిజేయుటకు పరిశోధనాలయము.
- (8) కీటకముల పరిశోధించు కళాశాల, బుడాపెస్టునందున్నది.

- (9) సాగాకును పరిశోధించు కళాశాల.
- (10) చక్కెర 'బీటు' నేరు ' నం దున్న జబ్బును పరిశీలించు కళాశాల.

- (11) పశువులపై పెట్టులిండిగూర్చి చదువు కళాశాల.
- (12) గొర్రెలజాతిని వృద్ధిజేయుటకు కళాశాల.

- (13) పెంపుకుకాని పిట్టల రక్షించి, వాని లక్షణముల జరుపు పాఠశాల.
- (14) సారాయిని చేయుటకు పాఠశాల.

ఈ విభాగము, పరిశోధనల సాయముచే వివిధవ్యవసాయ వృక్షముల లభ్యములగజేయు ప్రభుత్వము పాటుపడుచుండెను. ప్రభుత్వ మిచ్చి, ముగ కైకలను, కష్టములందున్నప్పుడు, ధనమును తదితరమును చలననన పద్ధతులపై సాయము చేయుచున్నది.

(1) ధరలు పడిపోవుటచే వీధివారైన రైతులకు గోదవు, బంగాడారం, నూనె తనముల చాకధరలకిచ్చును. మరీవీధి వారి మారక నేయిచ్చును. సారాయిచేయువారి కనేకసౌకర్యముల నొసంగి, తద్వారా, బంగాడారంపలకు ధర హెచ్చు చేయును. ఒక్కొక్కప్పుడు బంగాడారంపల పంట లేనిపోయినప్పుడు ఇతరభాగములనుండి కావలసిన వస్తువుల సారాయి చేయువారికి, చాకగా కొని, తక్కువ రైలుచార్జీలమీద తెచ్చి యా ప్రభుత్వమిచ్చెడిది.

(2) బాల్గీ భావ్యమును తగిన జిల్లాలయం డెక్కురగా పండింప జేయుటకై మంచివిత్తము ప్రభుత్వపు నారుముల్లయందు పండించి రైతులు పండించిన విత్తములకు బహు లీహస్తాక్రమైన విత్తములనిచ్చి, మంచిభావ్యము పండించునట్లు చేయును. సాంవత్సరిక బాల్గీ ప్రవర్తనములకు ప్రభుత్వము గ్రాంటుల నిచ్చును. బాల్గీ భావ్యము నెనుమతిచేయునెడల, రైలుచార్జీయం దె దరవంతు, రైలు అధికారులు తగ్గినవలసి యుండెను.

(3) పట్టుపురుగులపెంచుట వృద్ధిజేయవలయు నని, 145 పట్టుపురుగులకాలల నేర్పరచి, కొన్నికోట్ల 'మల్ బీ' చెట్ల జెంచి వానిని ప్రజలయందు పంచిపెట్టి, పట్టుపురుగుల పెంచుకొనినోక దాని నేర్పరచి, ఆకాలద్వారా ఆపురుగులగుడ్డను ప్రజలయందు పంచి యిసున జేర్పరచి, ఇరువది నాల్గు కాలలను పట్టును జేర్చుటకును, విదుపట్టు ఫ్యాక్టరీలను ప్రభుత్వ మేర్పరచెను.

(4) జనుము, గోస, మరితర, నారనిచ్చు. సారాయి నిచ్చుపెరులకు, ప్రభుత్వము సాయమొసంగును. అవి యమ్ము మా రైటులందు, అమ్ముకొముబట్టి గ్రాంటులను రైతుల కిచ్చును. వాని నెనుమతి జేయునప్పుడు, రైలు చార్జీలు తగ్గించును.

వ్యవసాయపు సహకారోద్యమము ఆదేశపు ప్రభుత్వముయొక్క సాహాయ్యము ననేక విధముల బొందుచున్నది.

(1) సహకారోద్యమముయొక్క లాభముల గూర్చి యనేక కరపత్రముల పంచి యిడుట. (2) సహకారముగా కొను సంఘములు, అమ్ము సంఘముల వ్యాపారము ననుసరించి, గ్రాంటుల నిచ్చును. అట్టి గ్రాంటులను చక్కని పద్ధతులపై (అ) గుడ్డను జేర్చి క్రేడుల నేర్పరచి యమ్మునందులకు, (ఆ) పాలు పెరుగులజేసే యమ్ము సంఘముల సాపక కై ఘముచ్చెను. కేంద్రపు సహకారసంఘమున గ్రాంటులను, జనబిల్డింగల గ్రామములందు సంఘముల నిర్మించునట్లు చేయుటకు యిచ్చెను. హంగరీయన్ ద్రాక్షపండ్ల పండించు రైతుల జాతీయసహకారసంఘమునకు మంత్రిగారి య-ఫీ-లో నొకభాగము మచితముగా నొసంగెను. జిల్లా వ్యవసాయక సంఘములకును, సహకారసంఘములకు 1901 సం వత్సరమున రు. 1,25,000 లను గ్రాంటుగా నిచ్చెను.

సహకారపరపతిసంఘోద్యమమునకును, ఆ ప్రభుత్వము సాయము చేసెను. 1898 శాసనము ప్రకారము, కేంద్రసహకార పర పతి సంఘముయొక్క షేరులలో నొక భాగము ప్రభుత్వమును, మిగత షేరులు మంత్రిసలహాపై గొప్పభూస్వాములను కొనిరి. అప్పటినుండి యాభ్యాంకు, వ్యవసాయసహకారోద్యమమున కంతయో లాభకారిగ నుండెను. 1902 సంవత్సరమున దానికి బ్రాంచీలు 1566 యుండెను. అందు 8, 17, 851 మంది సభ్యులుండిరి. అప్పటినుండి ప్రభుత్వము, రీతిని నిర్మించుచు, తమంతల తాము పరపతి సంఘముల స్థాపన పరపతిసంఘమునామలకు, కొన్నివందల క్రొలుల గిరి నాణ్యములు గ్రాంటుగా యిచ్చి, సంఘముల స్థాపింప సాయపడుచుండెను. ఈ సంఘములు పరపతినిచ్చుటయే కాక, వివిధవస్తువుల నమ్ముటయుం పరపతిపై చెక్కుల నిచ్చుటయు సాగించును.

పండ్లను పండించుట:—ప్రతి జిల్లా యం దేయేపండ్ల చెట్లు బాగుగా పండునదియు, వాని నెటుల పెంచునదియు కనుగొని కరపత్రముల ప్రకటించి దేశమునందున్న కాలేజీలన్నిటికి పంపెను. (2) పండ్ల చెట్ల విత్తములు వేసి నాపెరుంచు మడులను యిరువదియైదింటిని 1892, 1901 సంవత్సరములమధ్య ప్రభుత్వ మేర్పరచెను. (3) ఆముల్లయందు తయారైన మొక్కలను, చెట్లను, దేశమునందు రైతుల కుపయోగించునట్లుల జేయవలసి యుండె. (అ) పాఠశాలలోపాధ్యాయులకు, పురోహితులకు పండ్ల చెట్ల నూరక నె యిచ్చిరి. (ఆ) నారు చెట్ల మచితముగా గ్రామ సంఘములకు వ్యవసాయ వనసంఘముల కిచ్చిరి. ఆసంఘము వాని రహదారి కిరుప్కల వానిని నాటునట్లు చేసెను. 1901 లో 8, 78, 000 పండ్లచెట్లను 20,00,000 నారుమొక్కలను ప్రభు

ఆరోగ్యమును గలిగించునట్లు

మిడ్లెగీసు చందనకట్ట ఇతర సబ్బులకంటెను శ్రేష్టమైనది. మిచర్లపై నున్న రోమహామములను పూర్తిగా పరిశుద్ధపరచి, రక్తము బాగుగా పారునట్లు చేయగలిగినట్టి అప్పట్లమైన చందనకట్టనుండి ఇది ప్రత్యేకముగా తయారు చేయబడుచున్నది. మిచర్లమునకు వెల్ పట్ నంటి న్నదు త్వమును కలిగించును. మిడ్లెగీసు చందనకట్టను ప్రతిదినము ఉపయోగించిన మిచర్లమునకు ఉత్తేజమును, పుష్టిని గలిగించును.

మిడ్లెగీసు చందనకట్ట సబ్బు

మిక్కిలి అప్పటమైనది
హిందూ దేశమునకు ట్రావెలింగు ప్రతినిధి,
పోస్టుబాక్సు నెం. 313, బొంబాయి.

శ్వమిలుల సుచిత్రముగా యిచ్చి, ఆక్రొత్తజాతుల మొక్కలను, చెట్లను ప్రచారములోనికి తెచ్చెను. అప్పటికి చెట్లకు గిరాకి హెచ్చయ్యెను. ప్రభుత్వమంతట హెచ్చుకొన్నట్లు, మొక్కల, వారును అమ్మిన పాతకాలిపాధ్యాయులకు పురోహితులను బహుమానములు గ్రాంటులు నిచ్చెను. అప్పటికి సస్య చాలక, ఆర్థిస్య, ఆన్ జెర్న దేశములనుండి ఆరులకుల 'జేకో' యను ఫలపుముక్కల దిగుమతిచేసెను. (4) ఈలోగా పండ్లచెట్లను పెంచి, పండ్లను జాగ్రత్తగా పండించి, తానినెగుమతిచేయు శాస్త్రమునం దనేకుల ప్రవీణులకేయ ప్రయత్నించెను. వనమాలారామముల తయారుచేయుటకు, నాల్గు దేశీయపాతకాల సేర్పరచిరి. గ్రామములందును చలికాలపు పాతకాలనిచ్చియు, ఫలపువ్వముల శాస్త్రమును చెప్పవలసివచ్చెను. ఫలపువ్వముల శాస్త్రమును బోధించు నుపాధ్యాయులు, ఉన్నతపాతకాలం దన్నిటియం దేర్పరచబడిరి. గ్రామపాతకాలంలందును బాలర కీ శాస్త్రమునందున్న కుశలతకు బహుమాన ములిచ్చుచు, ఉపాధ్యాయుల కీ శాస్త్రమునం దిష్టముగలగజేసెను. రోడ్డులపైనుండు సర్వేయరులందరి శాస్త్రమున పరీక్ష నిచ్చి, రహదారుల ప్రక్కననున్న చెట్లను సరిగా పెంచవలసియుండెను. పాతకాలిపాధ్యాయులెల్లరకు, పురోహితుల కీ శాస్త్ర బోధ నొసంగును. ఫలపువ్వ శాస్త్రములపై వనమాలి యను యొక వారప్రతికను ప్రకటింపబడినది. పండ్ల, పువ్వముల ప్రదర్శనముల హెచ్చుచేయుటకు, వాని నమ్ముటకు సహకార సంఘము లెక్కడకులకు గ్రాంటులనిచ్చెను. విల్లోత్తీగతోల లను ప్రభుత్వపు శాస్త్రపరిశోధక పులయందు వేసి, దానినా రును, పాతకాలిపాధ్యాయులను, పురోహితుల సుచిత్రముగనిచ్చి వారిభూములను తోటలుగా మార్చుట కగు ఖర్చులకు గ్రాంటులనిచ్చెను. ఈతీగతో బుట్టులు, చాపలలు దురు. పండ్ల నెగుమతిచేయుదులకుగాను, రైలు చార్జీలు ప్రత్యేకముగా తగ్గింపబడెను. రెవీయూ, జర్నలి, ఇంగ్లండు, స్కాండినేవియా దేశములనుండి వచ్చు పండ్లను గర్రలెలున్నది, ఇతరదేశపు పండ్లను వివిధపు, ఏమాత్రపు పోటకల్లెను. రైతుల సహకారసంఘములకు తెలియజేసెడిది. అమ్ముటపోని క్రొత్తపండ్లనన్నిటి, పెడదూతగుటకు ద్రవము, సారాయి, వరుగుచేయుటకుగా, ప్రభుత్వము వలయు మెషినులను బాహుగ్రామముల కరువిచ్చుచుండెడిది. పండ్లవరుగుజేయుట కనువరులందు ఫ్లాక్టరీలకు గ్రాంటులనిచ్చెను.

పశుశాఖ, పాలు పెరుగులశాఖ :—ప్రభుత్వమున కైదు గొప్ప యెట్టేటులు, మొత్తము 1,68, 466 యకరముల విస్తీర్ణ తకలి కలవు. వాటిమీదనే స్వచ్ఛమైన జాతిగల పశువుల దయారచేసి, దేశమునందన్ని భాగములకు వానినమ్మి, పశుజాత్య భివృద్ధి కల్గించుచున్నది. ప్రతిజిల్లాలకు లేక కొన్నిజిల్లాల కొక విభజన యిద్దులు లేక గుర్రములు పనికివచ్చుచున్న తీర్మానించు కొని, ఒక్కొక్క యెట్టేటునందొక్కొక్క జాతిపశువుల, పశువుల పెంబు, రైతులకు వానినికొనుటకు సులువొనర్చుముల సేర్పరచును.

ప్రభుత్వపు యెట్టేటులపైన 3,100 రిజర్వరసాంధిన వగ నుట్టుములు, 1901 లో నుండెను. ఒక్కొక్క యాడుగుట్టుముతో కలుగుచున్నందుల కైదాడు రూపాయలు చార్జీజేయును. ఆ సంవత్సరము, 1, 19,114 ఆడుగుట్టుముల నవి దాటెను. ప్రతి గ్రామమున నట్టి స్వచ్ఛందమైనజాతిగల గుట్టుము లున్నవి. రిజర్వరుకాని యెగుట్టుముచేతనే ఆడుగుట్టుపుపై దాటించిన పెద్ద జాల్కానా కలదు.

ఈపద్ధతులపైననే, పశువులనుగూడ నభివృద్ధి నొందించుచుండిరి. దేశమునంతను 20 జిల్లాలుగ విభజించి, ఒక్కొక్కదాని కొక్కొక్క యిన్ స్పెక్టరును నియోగించి, వానికి రైతులుచల్లగా ప్రభుత్వపు శాస్త్రోక్తపద్ధతులపై పశువుల చేయనట్లు చేయగల యధికారమిచ్చి, ప్రతిసంవత్సరము, అనేక ఆంబోతెద్దుల ప్రభుత్వపు ఎట్టేటులనుండి, సాధారణముగా మతసంఘములకుగాని, గ్రామసంఘములకుగాని యమ్మెకివారు. ఆసంఘములట్లు జెడ్డులకొనుటకు, గ్రామస్థులపై శిస్తువేసుకొని, ఖరీదుచేసింపజేసెను. అంత మేరకుపశువులైన నాదొడ్డు నుపయోగించెడివారు. 1901 సంవత్సరములో 3,428 యెద్దుల స్వచ్ఛందమియికిరి. పశువుల సంతల సేర్పరచి, గొప్పపశువుల, మంచియెద్దులకు బహుమానము లొసంగెడువారు. ఈబహుమానములకొరకే 1901 సంవత్సరములో రు 50,000 ఖర్చుపెట్టిరి.

పాలు పెరుగుల నిచ్చునావుల వృద్ధిజేయ సకలప్రయత్నముల చేయుచుండిరి. అల్పని పర్యవేక్షణనుండి, ప్రత్యేకించిన యావులను దిగుమతిచేయుచుండిరి. 1901 లో 325 యావుల పట్టుకొనిరి. సహకారపాలు పెరుగుల సంఘములకు ప్రభుత్వము గ్రాంటులిచ్చును. ఈప్రభుత్వకార్యకర్తలుగా, 7896 సంవత్సరములో పాలు పెరుగుల దిగుమతులకంటె యెగుమతుల హెచ్చుపరిమితి రు 8,52000 యైయుండ, అదియే 1901 లో రు 29,000 యెనది.

ఈవిధముగనే, కోళ్లనుగూడ నృద్ధిజేసెను. నాణ్యముగ, స్వచ్ఛమైన జాతిగలకోళ్లు ప్రభుత్వ కోళ్లపాతకాలయందు పెంపబడును. వీనిని చాల తమాషాయగు పద్ధతిపై దేశమునందు ప్రచారము చేయుచున్నారు. రైతుల సాధారణపుకోళ్లను పెట్టులను తీసుకొని, వానికిబదులు పుంజుల ప్రభుత్వమిచ్చును. 1901 లో 7,666 పుంజులను మారక మొనరెను. ఆవిధముగనే, పాతుగవలసిన గుడ్లనుగూడ మార్చెదరు. ఈవిధముగ దేశమున మంచిజాతుల పుంజుల పెట్టుల ప్రచారమునకు దెచ్చెను. గ్రామములందున్న పాలు పెరుగుసహకారసంఘముల కనుబంధముగ గ్రుడ్లను పొగుచేయుదురు. వానినన్నిటి కేంద్రసహకార గ్రుడ్లసంఘము నందు, ప్రజావారీగా తరగతుల సేర్పరచి, జర్ననులైన మధ్యవర్తుల సాయ మక్రమ లేకుండనే సరాసరి కొనువారి కమ్మి రైతుల కదివరకు గ్రుడ్లవల్ల పచ్చిగరకంటె వందకు ముప్పదినలుబదివంతులు హెచ్చునచ్చునట్లుచేసెను. 1901 కి క్రితపు యెదునత్సరములందు గ్రుడ్ల, కోళ్ల యెగుమతులు 80% హెచ్చయ్యెను. యుద్ధము నుండి దేశపు, ఆర్థికరాజకీయ స్థితిగతులు తారుమా రైనవి. యుద్ధానంతరపు రాజకీయ ప్రళయచులందు రైతులెల్లరు పెద్దభూస్వాములభూముల లాగుకొని, భూమిలేనివారల కిచ్చి, ఆర్థియా, హంగరి, బాల్కనురాజ్యములందు చిన్న రైతులరాజ్యముల సేర్పరచిరి. అప్పటినుండి యారాజ్యములన్నిటియందు సహకారోద్యమము మరింత బలీయముగా సాగుచున్నది. కాని లెక్కలుమాత్రము పూర్తిగా దొరకుటలేదు.

“పుష్ప వ న ము”

(ప్రీతికరమగు వాయువును వీరునట్టి పుష్పవనముందు విహరించుట కెవరియనన్గ ఇష్టపడకుండును? ఇది అన్నివయసు ములందు సాధ్యముకాదు. అయినను మీ జేబునందు ఒక బుడ్డి “టటో మధురాణి” పరిశీలించు !!

“సెబెష్టిక్ హేరాయిలు”

అత్యుత్తమము.

మన్నాము: కోకోజములను పెంచుచు నొక్క వక్కాణించు కటిలేదు. **జేమ్స్ నెల్సన్ లిం** సాటి శ్రేష్ఠా 3197 287 గోవిందప్ప వాయనపేటి - మద్రా

ఆ రూ థ ము

గర్భవ్యాయంబుల ప్రశ్నలను, శిశు వ్రాయకాలము తో పా, పంపించిన, బహులంబును. 1. మెడలు 5. ప్రశ్నలకు. రూ 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకును. రూ. 0-4-0 చి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. **బాలజ్యోతిషాలయము** వంగపట్టు, చోళంగిపురం పోస్టు. 3288

చెన్న పురి పందెములు

గిం ది

మొదటి ఎక్ స్ట్రా మీటింగు

మొదటిదినము, బుధవారము

8-12-1926

ప్ర థ మ పం దె ము

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు

రో మ హ రి వచ్చి 1-కి రు 0-3-0
ఈభస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు కెండు నిమిషములలో మొదలుండు రానిపోవును. నీటివలన చర్మము నలువెక్కుదు. మంటయుండదు. రోమములు రానిపోవును అమృతాంధనం దిపో, మదరాసు - బాంబాయి

చెన్న పురి బహుమతులు			
1. ధాన్యములు.			
దనియలు బా 1-కి రు 66 8/0	మియలు 84 0 0	వరకు	
విద్యుముదస్త్రాలు			
కునుమ తేనాలిది	,, 48 గుల రు 12 8 0	13 0 0	
నెల్లూరిది	,, డిబా	,, 14 0 0	15 0 0
డిబి	,, డిబా	,, 15 0 0	16 0 0
రాసులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 9 10 0	10 0 0
నవ్వులు	,,	,, 22 0 0	25 0 0
2. ధాన్యము వస్తులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,, 15 0 0	15 8 0	
సెనగలా	,, డిబా	,, 14 0 0	15 0 0
పెసలు	,, డిబా	,, 18 8 0	14 0 0
మినుములు	,, డిబా	,, 18 8 0	18 0 0
ఉరిపలు	,, ర 195	,, 9 0 0	9 12 0
3. నూనెవస్తువులు.			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	,, 158 0 0	156 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంజేరు నెనగవచ్చు బా 1-కి	,, 45 0 0	43 0 0	
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 40 0 0	42 0 0
జేరు నెనగనూనెగానుగ బా 1-కి	రు 105 బస్తా 1-కి	100 0 0	
అనుదము బా 1-కి	,,	105 0 0	105 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాడవనుపు బా 1-కి	,, 72 0 0	78 0 0	
కూరకనుపు	,,	,, 25 0 0	28 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరిది) బా 1-కి	122 8 0	147 0 0	
గుంటూరుపాడకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి	రు 40,45		
కాళహస్తీపాడకట్టు	,,	,, 50,55	
5. ఇనుము.			
వట్టారకం బా 1-కి	,, 81 8 0	56 0 0	
మరం	,, 81		
రవ్వండు	,, 81 0 0	86 0 0	
6. నూలు.			
పుళ్లూరు యేనుగ నెం 20 పెట్టె 1-కి	,,	5 0 0	
మూలయేనుగ నెం 20	,,	6 9 0	
నెం 20 రెన్ని సింహం యాటి	,,	5 15 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 4 0	
నెం 60 ,, కారం	,,	9 6 0	
నెం 80 జామ్మరు	,,	7 8 0	
నెం 40 ,,	,,	9 14 0	
నెం 44 ,,	,,	5 1 0	
నెం 14 1/2 పాండిచేరి	,,	6 6 0	
నెం 12 1/2 న్యూకాటర్	,,	8 0 0	
నెం 14 1/2 ,, న్యూకాటర్	,,	6 6 0	
నెం 10 1/2 కోయంబూర్	,,	5 2 0	
నెం 24 ,,	,,	8 9	
నెం 24 ,,	,,	6 8	
నెం 24 ,,	,,	4	
నెం 24 ,,	,,		
7. దూది.			
కొండానట్టు బాదవ 1-కి	,, 8 0		
తల్లూరు దూది ,,	115 0		
8. బోహములు.			
బండి 100 కులంబేరు	,, 60 0 0	51 0	
అంగారము, కులంబేరు 1-కి	,, 4 0	72 0	
బరము 1-కి	,,	3 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 242 0 0	250	
రాగి డిబా	,, 257 0 0	258	

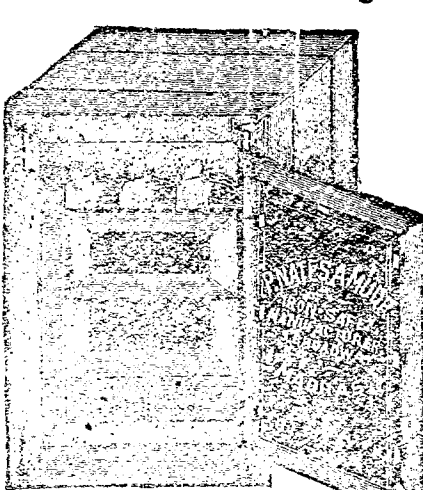
అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు బొంబాయి.

న ర న ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇప్పుడే మౌనముగా రహస్యముగా రక్షించుచున్నది. ఇది
పెట్టెలు, కుర్చీలు, కుండలు, పాత్రలు, వంటకములు, వస్త్రములు
యింట్లో, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి సురక్షము చేయబడినది. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
గ్రామ్యము, 69, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
రబర్రాజ్ ఎంపీసీసీగు వద్దకును.
ఎరక్ ఆంతు ప్రొవైడెన్స్
ఆయిట్ ఎంజీనులు, మోటారులు, మెషిన్లు, టెంపులు, వంటకములు
నది 8 కేరళ చేయుచున్నది. ఇది సులభముగా వాడవచ్చును. మెషిన్లు
నిలవ సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చిన తరువాత చేయింపబడును. ఆర్డరులు (పాస్ట్
ప్రొవిడెన్స్ వద్దకును.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము

8851 మేహము, నిక్కాళి, నిన్నెత్తున కుక్కలము, అతియూ
త్రము మొలినాటిని హరించి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, గరిగించుట
వరకాపాదము. 20 రు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0
కి కి కి కి కి, ఆరుకేరళసహజం, తెలివేసి. (స్టాండ్.)

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
2048 డాక్టరు శ్రీనివాస కవి నూత్నాశ్రమ, చామరాజు.

అమదాంధ్ర మహాభారతము

అది, సభాపర్వములు 3236
మెల 0-12-0 మాత్రము.
పుస్తకముల కేటలాగు పుచితము
సుజనరంజనీయుదాహరణ కాకినాడ

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భిషగ్మర్త్యుడు గరించి భర్తృవ్యాయంబున 5 ప్రశ్నలు
(వాసివంశిన ఎడల సరియగు బురులు వ్రాసివంశించెదము ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక జాతక నఖలైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నలకు రు 0-4-0 వి. పి.
కర్పలు 0-4-0 అవును. 2598
అంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము
రి క త్త ి

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు సకస్థాయోగ్యవృద్ధులకు
గుణ శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి
భిక్షువునట్లు చేయ ౬ల పెట్టి ఆర్థరసాయనసాలను నెలకొల్పి
నాగు, ఆయుర్వేదాపధము లన్నియు యిచ్చట దొరకును.
కేటలాగు కొరకు వ్రాయుడు.
2126 అర్థరసాయనశాల ముక్త్యాల కృష్ణా.

హిందూజన్మ రెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జీవభూమికంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908
అన్నివిధములైనటువంటి జీవభూమికాలనీలను ఇచ్చి
మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.
ప్రత్యేక లక్షణములు 3194
(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము,
(3) ఆటోమేటిక్ రిక్వోజీమెంట్, (4) ధారాళమైన మర
ణము, (5) దయగూ నివృత్తిము, (6) తనవని నిరూపించిన
తక్షణమే సామ్యున భుజించెదరు.
వివరమును నీదనువారికి వ్రాసిన లిఖితములకు.
K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
at Box No. 337 Mount Road Madras.

Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి అమృతమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

అంగ్ల ఆయుర్వేద బౌద్ధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర
పింజములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి
మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధముగా కుమర్చుచున్నది వివరములను
గూఢము: 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రసాదము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్క
లన్నియు మాయమగును. మూత్రహంతులను ముట్టచూడ తగ్గను.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒక్కొక్క దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి రు 1-4-0
తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి రు 1-2-0
మా చిక్కబుడ్డులను సుప్రసిద్ధమైన గుకాదాసు లిచ్చి బిల్వం కుండను.
మా చిక్కబుడ్డులను కర్మలకును ప్రయోగము.
చిక్కము లన్నియు అంగ్లవాడు వ్రాయుచున్నది.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY